

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 7.

Maribor, dne 15. januarja 1909.

Letnik I.

Slovenski trgovci in obrtniki — da se razumemo!

Govorimo le odkrito! „Straža“ je zagledala beli dan v okrilju Kmečke zveze. To je dejstvo; jasno pa smo povedali tudi, da hočemo s „Stražo“ ustreči še drugim stanovom, to je trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem itd. Ravno ti stanovi morajo biti zadovoljni, da se hočemo potegovati za njih težnje, jih podpirati v hudem gospodarskem boju, jim iti na roko povsod, kjer je le potreba, in jih zlasti braniti pred nemškutarskimi mogotci, s katerimi slovenski trgovski in obrtni naraščaj le z veliko težavo konkurira. To naloge smo radi sprejeli v svoj obširni program in smatramo za svojo dolžnost, delovati tudi za te slovenske sloje; saj so izšli tudi ti večinoma iz kmečkega stanu.

V svesti smo si pa tudi docela, da privedemo slovenski narod tem poprej do gospodarske osame svojitve, če podpiramo svoje obrtnike in svoje trgovce, ker ravno v njihovih blagajnah se zbira narodno premoženje. Z žalostjo opazujemo, da leži ta narodni kapital pri nas večinoma v hranilnicah naših nasprotnikov, ki so si med slovenskim ljudstvom pridobili velikega bogastva, s katerim podpirajo nam nasprotna podjetja.

Zato hočemo nastopati neizprosno v prid slovenskega obrtnika, oziroma trgovca. Nemškutarske kramarje pustimo popolnoma ob strani. Vsi slovenski rodoljubi pač sami vedo, kako mesto jim določamo. Naj samevajo; kakor se mi nečemo baviti z njimi, tako se jih sploh izogiblja vsakdo, ki le čuti nekaj rodoljubja v sebi.

Pečati se hočemo s svojimi narodnimi trgovci; njih blagor nam je na srcu. Posebno se bomo pa trudili, da pridobimo omahljivce; žalibog, da imamo ravno med trgovci še veliki del takih, ki se prav ne zavedajo svoje narodnosti; te je treba poučiti in jim naravnost povedati, kaj da zahteva od njih narodna dolžnost, to je, da gredo volit vedno Slovenca in da vzgajajo otroke v slovenskem duhu. Rojen Slovenec pač brez težave lahko spolnjuje kot trgovec te narodne dolžnosti. Te zahteve niso velike; toda zahtevamo, da jih trgovci in obrtniki izvršujejo do pičice. Mi torej nikakor ne tirjamo, da bi morali biti slovenski trgovci naši agitatorji, da bi morali donášati velikanskih žrtev za politično stranko Kmečko zvezo, da bi morali neprestano biti v boju za njo itd. Kateri trgovci se oklenejo naše organizacije in gredo z

nami povsod v politični boj, te bomo tem raje sprejeli v svoje okrilje in jih tudi tem bolj podpirali. In mislimo, da nam tega stališča pač ne morejo zameriti niti liberalci. O našem dobrem namenu, da hočemo podpirati le slovensko trgovstvo in obrtništvo, nikdar pa nemškutarstvo, nikdo ne more dvomiti in ne sme dvomiti. Če mi zastavimo svojo podporo za celi ta slovenski stan in delujemo med svojimi somišljeniki v povzdigo celotnega trgovskega stanu, pač lahko zahtevamo, da se nam ravno od posameznikov tega stanu ne delajo v političnem delovanju ovire. Samo ob sebi umevno je torej, da strastnih političnih agitatorjev nasprotnikov iz vrst obrtnikov in trgovcev tudi ne bomo hoteli z rokavicami. V političnem boju smatramo te kot politične nasprotnike, ne pa kot stanovske osebe kot take. Taka ločitev je merodajna za vse stranke, mora veljati tudi za nas. Označili smo to svoje stališče dovolj jasno; pozivamo svoje somišljenike, da si uravnajo svoje delovanje in postopanje nasproti obrtništvu in trgovstvu. Kdor je proti nam strasten agitator, tega ne smemo podpirati; kdor je miren in če je tudi v svoji nerazsodnosti liberalnega mišljenja, pa tega ne vsiljuje drugim, tega bomo tudi mi pustili v miru. Za somišljenike trgovce in obrtnike pa je naravnost treba iti v boj in agitirati za nje. Tako delajo druge stranke, zakaj bi ne bilo tudi tako dobro za nas. Potihniti pa morajo za vselej tudi v slučajih, če se mogoče celo prigodijo v obmejnih krajih neprijetni spopadi z liberalnimi trgovci, vse pritožbe, ker smo tem bolj upravičeni nastopiti proti takim ljudem, ki hujskajo ob meji nestrpno proti odlični slovenski stranki. Mislimo, da je dovolj začrtana pot, po kateri hočemo hoditi do sledno.

Razdiralci.

„Narodni Dnevnik“, glasilo zagrizenih celjskih liberalcev, je v svojih dosedanjih številkah jasno pokazal, da nima nobenih višjih ciljev, ampak da mu gre v prvi vrsti le za strankarstvo. Dočim se trudimo mi, delati za strpnost med strankami in za složnost pri delovanju v narodnih stvarih, česar smo kot obmejni Slovenci, obdani od ljutih narodnih nasprotnikov, toliko potrebni, neti „Narodni Dnevnik“ prepričal ne le po Spodnjem Štajerskem, ampak tudi na Kranjskem, kjer so se ostru politična nasprotstva med S. L. S. in liberalci po septemberskih dogodkih vsaj nekoliko oblažila, in je tudi „Slovenski Narod“

prišel mnogo zmernejše pisati in je skoro popolnoma opustil surove osebne napade. To pa gotovi nestrpni liberalni kliki, ki ni zadovoljna s slogom, ni vseč, za to je vzela v službo „Narodni Dnevnik“, da ta nadaljuje svojo surovo strankarsko gonjo.

Posebno lepo se zrcali to razdirajoče delovanje v poročilih o kranjskem deželnem zboru, kjer pravi, da so poslanci S. L. S. sklenili braniti barona Schwarza in „se niso hoteli pridružiti protestnim klicem in demonstrativnemu odhodu narodno-naprednih poslancev, pač pa so pohlevno v družbi z Nemci poslušali labodji spev šefa kranjske deželne vlade.“ Seveda, „Narodni Dnevnik“ vidi vse narodno delovanje v „protestnih klicih“ na barona Schwarza, tega pa ne pomisli, da bi bil, ako bi se tudi poslanci S. L. S. pridružili postopanju liberalnih poslancev, deželni zbor takoj razpuščen in dežela bi zopet precej časa morala čakati na rešitev toliko važnih in nujnih zadev. Tudi vsa druga poročila so tako zavita, da bi vsakdo, ki ne pozna razmer in ki čita samo „Narodni Dnevnik“, mislil, da je S. L. S. zvezana z Nemci in da je njeno delovanje sploh ničevno.

Pa tudi jako nedosleden je „Narodni Dnevnik.“ V svoji sobotni številki piše v članku „Bilanca in proračun“ med drugim tudi to-le: „Z ozirom na težavni politični in gospodarski položaj slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem, ki ni bil še nikdar v tako hudem boju za svojo eksistenco, kakor je ravno sedaj, . . . bi bilo želeto, da pride do dogovora med Kmečko zvezo in Narodno stranko.“ Vprašamo vas, gospodje, ali ne boste vi sami krivi, ako ne pride do tega? Med tem ko na eni strani „Narodnega Dnevnika“ pišete o slogi, pa na drugi strani osebno in popolnoma neosnovano napadate pristaše nasprotne stranke. Je-li to dosledno? Sicer si pa lahko mislimo, zakaj gospodje okoli „Narodnega Dnevnika“ tako želijo dogovora med Kmečko zvezo in Narodno stranko.

Sploh pa je naša sodba o narodnih dnevnikarjih: Ko bi se borili v dostojnih mejah za svoja načela, bi jim nič ne zamerili; vsakdo ima pravico zagovarjati svoja načela. Ampak, da takoj v začetku pričnejo z lažmi, neosnovanimi osebnimi napadi, da netijo prepričanje ne samo med domačimi štajerskimi strankami, ampak med pomirjenima kranjskima strankama, da celo z nekakim veseljem posnemajo po nemških listih notice, v katerih se surovo napadajo slovenski uradniki, ki slučajno ne trobijo v rog celjskih gospodov, to je naravnost neodpustljivo. Sicer se pa temu ne čudimo, ker dooro vemo, da so liberalci že

PODLISTEK.

Zagreb, Belgrad in Sofija.

Piše IVAN ROZAN.
(Dalje.)

Precej velik in okrogel prostor je pred kraljevo pristavo, ki je zidana še čisto v starem turškem slogu, tako namreč, da je nadstropje malo širše na vseh straneh nego pritličje, med tem ko je streha jako nizka — sezidal je to pristavo namreč in nasadil park še knez Miloš, ki je v sredini te kotlaste dolinice, ravno v sredi svojega nasada našel tudi smrt dne 14. (27.) sept. l. 1860.

Na omenjenem prostoru gode ob tem času že gojdaš svoje čudne napeve, okoli njega se pa gnječe priprosti narod, najbolj kmečki iz bližnjih vasi.

Ne traja dolgo, pa se pripelje kraljeva kočija, kralj izstopi s svojo obitelji, gre v svojo pristavo ali pa v modernejše letovišče (vilo), ki je blizu nje tik majhne cerkvice sv. Petra.

Crez nekaj časa kraljeva obitelj ali pa kralj sam prikoraka iz pristave k našemu godeu, ko je začel svirati med tem že svoje običajno kolo. Ko ljudstvo zagleda kralja, gledalec takoj napravijo dosti prostora, v velikem krogu pa nastopijo plesalci. Kralj pozdravi prijazno svoje podložnike, nagovori tudi tega in onega, potem pa pristopi k velikemu kolobarju plesalcev in otvori kolo, plesajoč sam z njim nekaj komadov. Priprost narod pa se pred svojim kraljem mirno zabava in se čeravno spoštljivo, vse eno pa slobodno vede, kakor da bi bil kralj njim enak. In tako je po letu vsako nedeljo v Topčideru. Ali ni to kakor v kaki pravljici ali pripovedki?

Tudi v drugih stvarih se vidi v Belgradu in sploh na Srbskem neka jednakopravnost, ki se izraža zlasti v tem, da častništvo ni tako ekskluzivno kakor pri nas, ampak se prosto giblje in zahaja v vse gostilne in prosto občuje z ljudstvom, ne da bi se moralo vedlo kakorkoli nedostojno.

Vzrok temu pojavu je pač ta, da v Srbiji ni plemenitstva. Na Bolgarskem sem videl ravno iste razmere, samo, da bivši knjaz, sedanji car, ni še znal, kakor se mi zdi, popolnoma opustiti evropskega svojega plemenitaškega ponosa.

Belgrad ima še drugi park v mestu samem med trdnjavo in mestom, to je Kalemejdani. Sicer ni bogve kako velik in se ne da primerjati z graškim, morda niti z mariborskim mestnim parkom, vse eno pa je že precej več vreden nego zagrebška siromašna Strosmajerjeva promenada na Gradu in je tudi večji nego mestni park v Sofiji pred carskim dvorcem. Imeniten pa ni samo po svojih šetalističih, ampak po tem, da je nekaka srbska valhala in sicer pod prostim nebom v naravi; kaj enakega ima samo Krakov v svojih plantih in zlasti v Jordanovem parku, v katerem tudi stoji vse polno spomenikov slavnih Poljakov, kakor v Kalemejdani vse polno doprsnih kipov zaslužnih Srbov.

Od Vinka Karadžica in Obradoviča do najnovejših časov najdemo tam ovekovene vse Srbe, ki so kaj večjega storiili za svoj narod.

Kaj jednakega Zagreb in Sofija nimata. Pač pa prekašata Belgrad vtem, da imata zverinjake; v Zagrebu ga najdeš na severni strani Maksimira in tu je kakor ves Maksimir lastnina nadškofova, v Sofijo je pa dal car Ferdinand pred kakimi petimi leti prenesti svojo velikansko zbirko ptičev iz Koburga na

Nemškem in jo je pomnožil z različno drugo divljadjo, zlasti z roparskimi živalmi in z bolgarsko favno, tako da je podobno velikega zverinjaka malokje videti. V vsem drugem, zlasti pa v pticah, se lahko reče, da ta zverinjak tekmuje celo s zoologičnimi vrti v Lipskem in v Berlinu, edino tuje velike živali, osobito kopitarji, so slabo zastopani. Leži pa ta carski zverinjak nasproti mavzoleja knjaza Aleksandra pod Borisovim parkom.

Ko smo že pri mavzolejih, omenimo tudi, da so starejši Karagjorgjeviči in Obrenoviči pokopani v Belgradu v metropolitanski cerkvi na severni strani Belgrada, in imajo tam svoje precej skromne spomenike. Ravno tako skromni spomeniški plošči na zunanji strani katedrale ob obeh straneh vhoda, kjer ležita dva najzaslužnejši Srbov na polju izobrazbe, Karadžič in Obradović v grobih, ki ju krijeta priprosti kamnati plošči. Napisa na cerkvi nosita njiju ime in rojstveni ter smrtni datum, in datum, ko sta bila prepeljana v Belgrad in tu pokopana ter natančno oddaljenost groba od cerkve in grobovo mero.

Skromna ali vendar veličastna groba je napravil narod svojima možema; to se mora Srbom pripoznavati, da znajo zaslužene sinove svojega naroda vredno častiti.

Mlajši Obrenoviči so pokopani na starem groblju v cerkvi sv. Marka.

Katedrala belgradska je podobna, kakor smo omenili, našim večjim vaškim cerkvam, zidana je v poznobaroškem slogu in ne kaže ničesar bogve kako lepega. Tudi znotranjščina je običajna, k večjemu, da omenimo kraljev in kraljičin prestol poleg metropolitovega na epistolski strani ikonostasovi.

(Dalje prihodnjik.)

od nekdanj vajari, zagrabit za vsako tudi najpodlejšše sredstvo, samo da krađejo čast in dobro ime svojemu političnemu nasprotniku.

Politični pregled.

Državni zbor. Proračunski odsek prične 21. t. m. zopet svoje delovanje. — Kar se tiče spremembe poslovnika, niso nemški poslanci še ničesar sklenili. Predlogi poslanca Steinwenderja vzbujajo precej pomislekov, o katerih se bode v prihodnjih sejah razpravljalo. — Med nujnimi predlogi, katerih je vloženih 21, se nahajajo tudi predlogi o septembarskih dogodkih v Ljubljani, Ptuj in Celju. Kot prvi nujni predlog pride na vrsto predlog Burivala in tov., da se vpeljejo dvojezični napisi na lokalni železnici Nixdorf-Rumburg. — Z delovanjem državnega zbora se bodo zopet pričela pogajanja za sestavo parlamentarne vlade. V ozki zvezi s tem je gotovo v kratkem pričakovana vladna predloga o ureditvi jezikovnih razmer pri državnih oblastih na Češkem. — Ministrski predsednik baron Bienenrth je obolel na influenci in je že tri dni v postelji.

Nižavstrijski deželni zbor je pričel razpravo o računskem provizoriju. Med drugimi je govnil tudi poslanec Silberer, ki je v svojem govoru prešel na dogodke v Srbiji. Rekel je: „Srbski kralj v naših očeh ni drug, kakor navaden „Mordbruder“, prestolonaslednik pa „rotziger Lausbub“. Deželni maršal princ Lichtenstein ga je poklical zato k redu in je globoko obžaloval, da je prišlo v nižavstrijskem deželnem zboru do takih izrazov, ki žalijo narodno pravo. Princ Lichtenstein dobro ve, da si krščanski socialci s takimi izrazi nikakor ne bodo pridobili simpatij balkanskih narodov.

Depresija na Srbskem. Sporazumljenje med Avstro-Ogrsko in Turčijo je napravilo na Srbskem zelo uničujoč utis. Listi ostro napadajo turško vlado. Očitajo ji, da je za denar prodala svoje suverenitetne pravice v Bosni in Hercegovini; izražajo pa upanje, da Mladoturki tega ne bodo dopustili. Najbolj ostro piše „Politika“, ki pravi, da je Turčija takorekoč prodala 1½ milijona sužnjev v Bosni. „Mi s tem nikakor nismo zadovoljni, Avstrija nas ne more niti z denarjem niti z vojno podjarmiti.“ Vladni krogi se trudijo pomiriti razburjene duhove s trditvijo, da je vsak trezni politik moral že naprej pričakovati, da bo prišlo na ta način do sporazumjenja med Turčijo in Avstro-Ogrsko. Opozarjajo tudi na to, da bo evropejska konferenca upoštevala srbske zahteve, da bo dala Srbska in Črnagora dobili kompenzacijo, Bosni in Hercegovini pa da bo zagotovljena avtonomija. — Za Srbijo je sedaj na vsak način prišel odločilen trenotek: mir ali vojska. Ljudstvo je res razdraženo, orožje v precejšnji množini razdeljeno, vendar upamo, da se bodo duhovi pomirili in tako odvrnili veliko nesrečo od Srbske. Za slučaj vojske bi bila Srbija popolno izolirana, ker tudi Črnagora ne misli več na vojsko. Sicer še ni prišlo do razorožitve, to pa vsled tega ne, ker je črnogorsko ljudstvo še preveč razdraženo. Upajmo pa, da prevladajo v Srbiji trezni elementi in da ne bo Srbija storila nobenega nepremišljenega koraka, ki bi ji lahko postal osodepolen.

Hrvaška koalicija razpada. Njen duševni oče saborski poslanec Zagorac priobčuje članke proti koaliciji, ker jo smatra pri sedanjih situaciji za zavoro pametne jugoslovanske politike. Koalicija obtežuje hrvaškemu poslancem delovanje za jugoslovansko deželno skupino, za trializem, kakor ga celo Nemci priznavajo potrebnim. Srbi v koaliciji niso pridobiti, da bi se začela odločna akcija za združenje Hrvatske, Bosne, Hercegovine, Dalmacije in slovenskih dežel v veliko avstro-ogrsko skupino. Hrvaška stranka prava je Zagoraca že izključila in s tem je dobil prostost za delovanje v naznačenem smislu.

Axmannonov predlog. Čeprav so s tem predlogom, ako bi res kedaj dobil sankcijo, kar pa je po našem mnenju nemogoče, praktično v prvi vrsti prizadeti Čehi, vendar je vzbudil pri vseh Slovanih osupnenje in vsestransko ogorčenje. Marsikateri je upal, da pride s krščansko-socialno ero, v Avstrijo tudi duh narodne strpnosti in pravičnosti. Axmannov predlog pa je temu duhu diametralno nasproten, in nič ne pomaga opravičevanje, da je le taktičen maneuver, s katerim si upajo pridobiti krščanski socialci tal med Nemci na Češkem. Axmann je namreč v odboru krščansko-socialne stranke, koji ima preštudirati češko-nemško vprašanje in posredovalno uplivati na zastopnike obeh narodov v parlamentu. Umevno je, da tako delo ne bo uplivalo pomirjevalno. Katoliško-narodna češka stranka je izdala odločen protest proti Axmannovem predlogu in sklenila storiti vse korake, da ne dobi najvišjega potrjenja. Krščanski socialci so s tem predlogom ravnali proti temeljni točki svojega programa, ki zahteva pravičnost na vse strani, zato pa tudi vstajajo naokrog krščansko-socialne stranke ter z vso odločnostjo obsojajo Axmannov predlog.

Ekspoze turškega velikega vezirja Kiamil-paše pravi v točki o zunanjih politiki, da so vse vele-vlasti simpatično pozdravile zopetno upeljavo ustave. Nadalje se bavi s proglasitvijo Bolgarske za samostojno kraljevino in z aneksijo Bosne in Hercegovine. Vele-vlasti so priznale, da so ta dejanja nezakonita in da so v navskrižju z berlinsko pogodbo, svetova-

le so pa, da se naj Turčija skuša mirnim potom poravnati. Ker je Turčija sprejela te nasvete, je Bolgarska takoj demobilizirala svojo armado in tako je bila nujna nevarnost odstranjena. Zbornica je izrekla Kiamil-paši svoje popolno zaupanje.

Drobne politične vesti. Poslaniki vseh vele-vlasti so Turčiji priporočali, da naj se tudi bolgarsko vprašanje reši na ta način kot aneksijsko. Ker pa Bolgarija ne more plačati zahtevanih 22 milijonov funtov, so poslanci nasvetovali, naj se ta vsota zniža na 6 ali 7 milijonov. — Bolgarski zunanji minister Paprikov bo najbrže radi boleznimi odstopil. Na njegovo mesto pride Salabašev. — Pogodba za rusko posojilo je že podpisana. Posojilo se bo izplačalo 22. t. m. — Protiangliško gibanje se močno širi v Braziliji. Vojaštvo je pripravljeno. — Kakor se poroča, gre dr. Wekerle še pred zasedanjem ogrskega drž. zbora zopet na Dunaj. — Deželni zbor goriški bo ba-je kmalu razpuščen. — Poročila pravijo, da se Bolgarija mrzlično pripravlja na vojno s Turčijo.

Raznoterosti.

Sodba o našem listu. Tržaška „Edinost“ piše o našem listu: „V Mariboru je začel z novim letom izhajati nov list pod imenom „Straža“. Izhaja trikrat na teden. Iz priobčenega programa je razvidno, da bo list zastopal ideje in načela „S. L. S.“ na Kranjskem — da je torej strankarski organ. Vendar moramo priznati, da napravljajo doslej izišle številke ugoden utis. Ugaja nam, ker je tudi v polemiki glede domače politike miren in dostojen in ker odločno naglašča narodno stališče. To nam omogoči, da tudi mi mirno in dobrohotno reagiramo na neko notico iz Trsta, ki jo prinaša v svoji 4. številki.“ Potem pa stvarno in mirno polemizira z našimi izvajanci o akademičnem plesu tržaške mladine ter osobito zavrača očitaje, da bi akademiška mladina zavajala srednješolske kolege v pijančevanje in ponočevanje. Mi lojalno registriramo to opravičevanje tržaške akademične mladine.

Ne besed in dlakocepljenja, dejanja hočemo! Narodni Dnevnik od 13. t. m. se hučuje nad nas, ker smo vest o Südmarkinem razglasu prinesli za cel dan prej kot uzorni žurnalisti v Celju, ter nasvetuje, da bi se poslanci najenergičnejše postavili za uradniške zahteve. Pozabil je pa list naštetih svojega najprirednejšega poslanca Ježovnika kot vzgled; da se ne bo do pozabile zasluge poslanca Narodne stranke, jih hočemo kar hitro pribiti. Kar je Ježovnik poslanec, nameščen je v njegovem domačem kraju na poprej slovensko posest sodnik dr. Stepischnigg, zasedlo se je mesto poštarja v Šoštanju, pristavovo mesto v Slovenjgradu, novi kancler in davčni pristav v Šoštanju, po prizadevanju našega državnega poslanca sami Nemci! Da, da, dejanja nam je treba.

Zasluzeno priznanje. Nihče se ne more povspeti na stališče, na katerem po svojih duševnih in moralnih lastnostih nikdar ni stal. Vsled tega brode „Narodni Dnevnik“ v istem blatu naprej kakor „Narodni List“. Ljubljanski „Slovenec“ izreka to trdo, a pravičeno sodbo o celjskem dnevniku: Svinjarski ton je nanovo uvedel v slovensko časopisje „Nar. Dnevnik“. Ob priliki volitev v ljubljanski mestni šolski svet, ki so izpadle za liberalce manj ugodno, izliva svoj liberalni strankarski fanatizem na neljube mu osebe in dolži nekoga „hišnega prijateljstva“. Torej je liberalno časopisje po zaslugi te nove, na videz celjske, v resnici pa ljubljanske cunje, zopet srečno prijadralo v umazane osebnosti in — laži. Vsa pošteno-misleča javnost bo to vedela primerno ceniti in odkazati temu „Dnevniku“ primeren prostor, kamor njegova čedna vsebina najbolj spada. Slovenci brez razlike mišljenja ne smemo več trpeti, da bi se naša publicistika zopet okuževala z osebnim sramotenjem v strankarske namene!

Za slovensko vseučilišče. Časniki poročajo, da se slovenski ljubljanski krogi pogajajo s profesorji češke univerze v Pragi zaradi sprejema slovenskih docentov na njihovo vseučilišče. Na nemških vseučiliščih se pri sedanjih razmerah kandidacije za vseučiliško delovanje ne morejo habilitirati in vsled tega je treba, da nam priskočijo slovanska vseučilišča na pomoč.

„Grazer Tagblatt“ proti slovenskemu vseučilišču. Graški Mihel se ne more sprijazniti z idejo slovenskega vseučilišča in se s svojega zagrizeno vsenemškega stališča tudi nikdar ne bo. Za nas je samo zanimivo, preučiti nekoliko njegove dokaze, da spoznamo pojave patologije hipernacionalnega radikalizma. Zadnjikrat je navedel kot protidokaz dejstvo, da Slovenci še nimamo znanstvenih knjig za vseučilišče. Odgovorili smo mu, da za nje poskrbimo sami. V večernem listu dne 12. jan. je iztuhlat nov dokaz, ki še bolj osvetljuje njegovo logično akribijo. Lotil se je osebe odločnega boritelja za slovensko vseučilišče, deželnega odbornika prof. Jarca. Opisuje, kako dobro se je dijak Jarc počutil na graškem vseučilišču, ni bil narodno nestrpen in ni imel nič zavisti proti Nemcem, še celo hvaležen je bil, ker so ga tako dobro sprejeli in mu niso poplačali njegovo sovraštvo proti Nemcem. Ko pa je prišel kot profesor na slovensko gimnazijo v Kranj, je padla krinka in prof. Jarc se je pokazal kot zagrizenega slovenskega klerikalca.

Mihel, ali si res tako abotno neumen ter pričakuješ, da se bodo naši dijaki na nemških univerzah potujčili in potem, ko se vrnejo v svojo domovino, branili nemške koristi? Naloga nemških vseučilišč bi torej naj bila ponemčevati naše visokošolce, kakor je naloga ljudskih, meščanskih, strokovnih in srednjih šol, ponemčevati slovensko deco in doraščajoče dijake. Pri nekaternikih so nemške univerze res to dosegle. Mnogoteri, ki dandanašnji koraka na čelu poturije v naši domovini ter ga je samo sovraštvo proti Slovencem, je v svoji mladosti nosil slovensko trobojnico. Toda to so izjeme, pretežna večina naših dijakov se ne da vloviti vabljivim obljubam odevtele krasotice Germanije. Tem upom naj se torej „Tagblatt“ le odreče, zato se naj s tega stališča več ne upira slovenskemu vseučilišču.

Za kakšno slabo burko je tudi dokaz, zakaj prof. Jarc ne bi smel omenjati buršaskih pretepov in pobojev, češ, da on na vseučilišču ni bil ubit. Seveda, če bi bil ubit, ne bi se več mogel potegovati za slovensko vseučilišče. Toda kar se morda njemu ni zgodilo, zgodilo se je premnogim slovenskim in slovanskim dijakom, katere so oholi nemški burši žal le prevečkrat že neusmiljeno, včasih do krvi pretepali. Morda se celo „Tagblatt“ sramuje surovosti svojih vajencev in zato bi se rad zmuznil mimo njih. Pa ne bo šlo. Nesramnosti in surovosti nemškega radikalnega dijaštva so nanovo sprožili vprašanje italijanskega in slovenskega vseučilišča, in to vprašanje bo tem bolj ostalo na dnevnem redu slovenskih zahtev, ker se predrznosti in surovosti nemško-radikalne mladine ne zmanjkuje, temveč narašča vedno bolj in bolj!

Solske vesti. Deželni šolski svet je imenoval učiteljico v Knittelfeldu Ido pl. Kiesewetter za učiteljico na dekliški meščanski šoli v Mariboru, bivšo zasebno učiteljico v Ljubljani Ernestino Elzner pa za učiteljico na dekliški šoli v Ptuj. Zinitev je dovoljena učiteljici Frančiški Hrovat v Ljubnem z odločnim učiteljem Mart. Sotlar.

Učni zavodi za slepe in gluhe otroke. Naučno ministrstvo je dalo napraviti izkaz vseh avstrijskih zavodov za slepe in gluhe otroke, v katerih se podučujejo slepci in gluheci v posameznih strokah. Ta izkaz je dobil za 20 h v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju.

Skupščina odposlancev Zveze slovenskih pevskega društva ne zboruje, kakor je bilo prvotno napovedano, 17. jan., temveč v četrtek dne 4. feb., ob 3. uri pop. v Glasbeni Matici.

Imenovanje. Gimnazijski profesor Oton Eichler je imenovan korespondentom c. kr. centralne komisije za umetnost in zgodovinske spomenike.

Duhovniške vesti. C. g. Jakob Rauter, župnik v Pilštanju, se je moral podati v Gradec k usmiljenim bratom, ker se mu je vnel slepič. Kakor zvemo, je operacijo srečno prestal. Sicer pa se priporoča s bratom v molitev.

Štajersko.

Mariborske novice.

V pomoč dijakom! Na moj oklic v prid bednim gimnazijcem v št. 3. „Straže“ so se oglasili sledeči dobrotniki: 2 obeda na teden je dala gospa prof. Koprivnikova; 1 obed na teden gospa Weixl-nova; 1 obed na teden gospa prof. Majcen-ova; 1 obed na teden gospa sod. ofic. Drnovšek-ova; 7 večerij na teden gospod trgovec z devocij. Fr. Krepek. V denarju p. n. gg.: Irmica dr. Arnejceva v Mariboru 10 K; Dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah 10 K; Fr. Špindler, kaplan v Brežicah 2 K; Maks Robič v Središču 10 K; Dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem 10 K; Franc Dežman v Trbovljah 10 K; Volbenk Serajnik, župnik v Sl. Lipšu n. Kor. 5 K; Dr. Fran Jankovič v Kozjem 5 K; Trop, stolni vikar v Mariboru 1 K; Dr. Hohnjec, bogosl. prof. v Mariboru 2 K; Petelinšek, kaplan pri Šmajdaleni v Mariboru 5 K; Al. Čížek, mestni župnik v Slovenjgradu 5 K; Z. v Mariboru 2 K. Skup 77 K — ki se bodo porabile v to, da se plača dijakom, ki so brez obeda, obed v dijaški kuhinji vsaj za nekaj časa. Dijaška kuhinja je namreč v tako slabem gmotnem položaju, da ji ni bilo mogoče vseh prošelj za obede ugodno rešiti. Ker stane 1 tedenski obed v dijaški kuhinji 30 v, za ostalo šolsko leto tedaj — prilično 8 K, potrebujemo pa za dijake skupno 53 obedov in 7 večerij, prosim rojake še za nadaljno blagovoljno podporo. Denar se naj pošilja z izrecnim namenom za bedne dijake ali g. c. kr. gimn. prof. J. Kavčiču ali pa meni. Slovenci spominjajte se sploh Mariborske dijaške kuhinje, ki stoji gmotno jako slabo! Dr. Ivan Arnejc, c. kr. gimn. učitelj Maribor, Gerichtshof. 25.

Pri Sv. Magdaleni je bila pokopana gospa Elizabeta Sirak, soproga ključavničarskega mojstra, dne 12. t. m. Umrla je v Gradcu in bila pripeljana na pobrežko pokopališče.

V Radvanju pri Mariboru je izvoljen za župana g. Alojz Lesjak, posestnik istotam. Po rodu in govorici Slovenec, politično pa jako hud posilnimec.

Nezadovoljen berač. V neko tukajšno prodajalno je prišel včeraj mlad berač prosit. Ko je dobil dar, se mu je zdelo premalo in zato je začel vpiti in razgrajati. Poklican redar ga je nato odpeljal na varno.

Tujiški promet. Pretečeno leto je znašal tujski promet v Mariboru 12.525 oseb (l. 1907 pa 14.233 oseb). Izmed teh se je mudilo v mestu do 3 dni 10.691 oseb, od 3 do 7 dni 1398, do 14 dni 407, do 3 tednov 121, nad 3 tedne 8 oseb.

Smrtna kosa. Dne 10. t. m. je umrl lesotrzec Roman Merkl v 44. letu svoje starosti. — V pondeljek je umrl nadspovednik juž. žel. Jožef Wochein, v torek pa sprevednik Alojzij Mückl.

Protestantsko gibanje v Mariboru. Custos quid de nocte?, bi lahko vprašali poklicane oblasti glede lutrovskih odpadnikov. Le eden slučaj. V Mariboru živi že več let ruski izseljenec, zaznamujmo ga L. M. Po njegovi določni izjavi je bil rojen v Odesi, tudi dan rojstva mora znati; in sicer kakor trdi, pravoslavnega veroizpovedanja. Imenovani je zahteval na podlagi poročnega lista, izdanega 10. marca 1907 od protestantskega pastora, pri katol. župnem uradu legitimacijo svojih predzakonskih otrok. Prizadeti katol. župnik vpraša pri namestniku, kaj storiti, in glej odgovor: Naj se legitimacija izvrši, čeravno L. M. še rojstnega lista pastoru ni mogel predložiti, češ, „das evangelische Pfarramt hat sich bemüht“, si listino oskrbeti. Vprašamo: 1. Kaj pa, če je L. M. jud, kar po imenu soditi ni izključeno — ali je tedaj zakon v Avstriji veljaven? 2. Zakaj rabi L. M. inozemski pas rumunskega konzulata? 3. Kako je on smel in mogel z vlogo dne 27. marca 1905 javiti svoj izstop iz rimsko-katoliške cerkve, kateri nikdar ni pripadal? Prosimo jasnega odgovora!

V vseh treh mariborskih župnijah je de facto katoliška cerkev v preteklem letu izgubila le 19 oseb.

Za porotnike v Mariboru so za leto 1909 izžrebani kot glavni porotniki: Viljem Aebt, Ivan Andrašić, Franc Auer, Mihael Aicher, Primož Ballon, Roman Brihta, Jožef Baumgartner, Rudolf Blum ml., Mihael Bregar, Leopold Barta, Anton Birgmaier, Anton Baier, Alojz Dolamič, Jožef Dulek, Jožef Druškovič, Ivan Dietinger, Henrik Egger, Martin Ertl, Rupert Eisl, Edvard Engstler, Jožef Felber, Franc Frangeš, Anton Fabian, Julij Fischbach, Fr. Friedan, Alojz Frei, Martin Fuchs, Alojz Frohm, Julij Glaser, Matija Glavič, Stefan Gruber, Ernst Grund, Mihael Gottlich, Karol Glaser, Adolf Himmler, Ferdinand Hirschmann, Ivan Hoffmann, Ivan Hois, Ivan Holček, Alojz Hudovernig, Emil Hubaček, Jožef Holzknecht, Ivan Holzer, Jurij Honka, Ivan Hombek, Jurij Heumayer, Friderik Jak, Anton Jellek, Avgust Jeres, Krištof Jüptner, Jakob Jurička, Simon Jagodič, Ivan Jager, Pavel Kammerer, Franc Kantner, Jožef Kavčič, Anton Kiffmann, Jožef Kolarič, Ivan Koser, Jakob Kotnik, Matija Kaša, Alojz Knappek, Franc Kodela, Ivan Kronawetter, Franc Leinšic, Ed. Leyrer, Viljem Leyrer, Ivan Linninger, Rajmund Lirger, Ferdinand Löschnigg, Ivan Lemeš, Ernst Leobner, Friderik Leyrer. Nadomestni porotniki: Andrej Matzhöld, Servat Makotter, Alojz Mayr, Dominik Menis, Ivan Milošic, Vid Murko, Andrej Majcen, Ivan Mandl, Matija Misleta, Franc Mauerhofer, Ant. Močnik, Aleksander Mydlil, Oskar Matzl, Ubalđ Nasimbeni, Ivan Nendl, Franc Oehm, Ivan Pelikan, Julij Pfrimer, Karol Pickl, Karol Pirch, Franc Pirchan, Karol Pirchan, Jožef Pugel, Mihael Partl, Fr. Poppitsch, Ferdinand Potočnik, Franc Pinterič, Ivan Reicher, Julij Ruprich, Jožef Ratzeck, Alojz Riegler, Franc Reicher, Jožef Sagaj, Ivan Sauer, Gustav Scherbaum, Ferdinand Scherbaum, Seb. Scherer, Anton Schmideritsch, Jurij Stern, Alojz Sucher, Fr. Schell, Karol Sinkovitsch, Jakob Stipper, Anton Strabegg, Hans Sachs ml., Martin Skerbinz, Jožef Stark ml., Ludovik Schuttal, Jakob Schiffko, Gvido Sparowitz, Jakob Splihal, Gustav Scherbaum, Ivan Stopper, Konrad Sulin, Karol Scheiber, Evgen Siefert, Ernest Tisso, Kristijan Troger, Jožef Tscheligi, Ivan Černež, Jožef Trutschl, Stefan Thoman, Karol Tratnik, Franc Tautscher, Ludovik Čolnik, Franc Čuček, Jožef Ullaga, Franc Uršchitz, Adolf Vollgruber, Jožef Walzl, Adolf Weigert, Hans Wernig, Jož. Wesslag, Andrej Wicher, Ivan Winkler, Henrik Wirth, Anton Voh, Herman Wögerer, Karol Wolf, Karol Worsche, Peter Wressnig, Jožef Waidacher, Gustav Winkler, Janko Zahradnik, Franc Železny, Ludovik Zinthauer, Ivan Zügner, Leopold Zwetti, Theobald Zemann, Ferdinand Zebiš, Ernest Zelenka.

Celjske novice.

Podporno društvo slovenskih organizov s sedežem v Celju, je izročilo v četrtek dne 7. t. m. po odposlanstvu (gg. Karol Bervar, Jakob Škraber in Franjo Klančnik) svojemu prezasluznemu častnemu članu ekscelencij premilostljivega gospodu knezu in škofu dr. Mihaelu Napotniku, častno diplomu. Diploma je jako okusno in umetniško izdelana in je bila na željo društva v Celju razstavljena. Pripomnimo naj, da je diplomu izdelal g. Matija Benčan, knjigovodja „Južnoštajerske hraninice“ v Celju, ter ga sl. društvom in javnim zastopom radi dovršenega dela in pa solidnosti kar najtopleje priporočamo.

Celje. Redni pouk na tukajšnjih slov. ljudskih šolah, ki je bil skoraj dva meseca zaradi škrlatice prekinjen, se je zopet pričel.

Uradni dnevi celjskega okrajnega glavarstva so v Celju vsako sredo in soboto, če ne pade na ta dneva kak praznik. V Šmarju pri Jelšah je bil uradni dan okr. glavarstva 14. januarja, v Trbovljah bo 24. t. m., na Vranskem pa 18. februarja.

Brata okradel. Brata Suhel iz Pečovja sta pred nekaj meseci prejela dedščino. Jakob Suhel je svoj del že v treh mesecih zapravil. Ko ni imel več denarja, je ukradel bratu hranilno knjižico in dvignil 400 K, katere je zopet v kratkem času zapil. Ko je brat zapazil tatvino, je stvar naznanil orožnikom in ko je Jakob Suhel zopet hotel dvigniti

denar, je bil aretovan in oddan tukajšnemu okrožnemu sodišču.

Obsojen je bil pri tukajšnjem okrožnem sodišču na 13 mesecev težke ječe Franc Jrga, ker se je dne 10. dec. m. vtihotapil v župnišče v Šmartnem pri Slovenjemgradu in odnesel 100 K.

Izkaz mestne klavnice za čas od 28. decembra l. l. do 3. januarja t. l. zaklanih je bilo volov 25, krav 6, telet 52, prašičev 54, bik 1. Mesa je bilo vpeljanega po kilogramih in sicer: volovskega 428, telečjega 61, prašičjega 493 in kostrunovega 1½ kilograma.

Pijanica ušla redarju. Vpondeljek popoldne sta brata Zupanc, polna sladkega vinca, razgrajala po Bregu. Kričala sta tako, da ju je mestni redar aretoval in ju odpeljal do mestne hiše. Tam sta se mu pa iztrgala in jo odkurila. Redar je obvestil žandarje in ti so tička kmalo vlovili in jima preskrbeli prosto stanovanje.

Samoumor. Dr. 9. t. m. se je zastrupila kuharica hotela „Erzherzog Johann“ Terezija Koller z lugom in je dobila take notranje poškodbe, da so jo morali prepeljati v bolnico. Bala se je pred kaznijo, ker je nekaj pokradla.

Dr. Maks Katzianschitz bo odšel iz Celja in se preseli v Gradec. Žal nam ne boče moža in ne bomo pretakali solze za njim.

Vpijanosti je bil okraden Jožef Križan, železniški delavec. Mož se ga je preveč nasrkal v gostilni Zagode na Ostrožnem pri Celju in to priliko je porabila neka Dimec iz Gorice in mu izmaknila 44 kron. Dimec so zaprli.

Razpisano mesto. Pri jetnišnici okrožnega sodišča v Celju je oddati mesto upravitelja v IX., oziroma kontrolorja v X. činovnem razredu. Prošnje je vlagati do 24. januarja 1909. pri predsedstvu okrožnega sodišča v Celju.

Narodna zbirka, ki jo je priredil klub naprednih slovenskih akademikov v Celju, se je povoljno obnesla. Nabralo se je 2053.03 K. Ker znašajo stroški za zbirko do 60 K, se je včeraj na občnem zboru razdelila svota 2000 K med drugimi sledeče: društveni dom v St. Ilju 150 K, dijaško podporno društvo Gradec 100, dijaško podporno društvo Dunaj 100, dijaško podporno društvo Praga 100, dijaška kuhinja Celje 100, dijaška kuhinja Maribor 100, dijaška kuhinja Ptuj 100.

Ptujske novice.

Socijalni tečaj. S. K. S. Z. priredi v Ptuju dne 25. in 26. t. m. socijalni tečaj za celi ptujski okraj. Prosimo somišljenike, da opozorijo može in mladeniče na to zelovažno prireditve. Kdor bi se ne mogel sam gmotno izdržati ta dva dni, bo za njega poskrbljeno.

Roparski napad na poštnega sela. Ko je nesel poštni sel Zorko iz Ptuja brzojavko na Borel grad, ga je napadel kočar Andrej Krajnc iz Stojne in mu vzel 5 K iz žepa. Take sadove rodi nemškutarstvo.

Štajerc in ptujski trgovci. Ptujski in okoliški Slovenci so se zavezali s častno besedo, da ne bodo nikjer na Ptuju kupovali več pri onih trgovcih, ki zavijajo prodane reči v ostudnega „Štajerca“. Prosimo somišljenike, da nam takoj naznanijo trgovine, kjer se ponuja ali kakorkoli razširja omenjeni list.

Drugi kraji.

Slov. Bistrica. Tukaj pri nas so vkradli neznan tatovi in zlikovci v znani gostilni Rasteiger nabiralnik „Südmarke“, v katerem je bilo baže borih 10 kronic! Hm, hm!

Slov. Bistrica. Občinske volitve se bodo vršile koncem tega meseca. Nasprotniki se na nje prav marljivo pripravljajo. Torej pozor!

Velika Nedelja. Mogočna organizacija S. K. Z. vedno bolj napreduje, z njo vred pa tudi organizacija izobraževalnih društev in gospodarska organizacija. Pri nas imamo skoraj same pristaše S. K. Z. Narodna stranka ima cele tri pristaše. Naše bralno društvo in mladeniška zveza pridobivata vedno več članov; v zadnjem času smo se pa lotili tudi gospodarskega dela in si ustanovili kmečko posojilnico Rajfajzenovko, ki je začela dne 6. jan. 1909. delovati. Ob tej priliki se je priredilo poučno predavanje, katerega se je udeležilo nad 100 mož in mladeničev ter nekaj vrlih, narodnih deklet iz Trgovišča. Predaval je gospod nadrevizor Vlad. Pušenjak, ki je v poldrugo uro trajajočem govoru razpravljal o združništvu, vzlasti o kmečkih posojilnicah, vspodbujal navzoče k varčevanju ter priporočal razna sredstva za rešitev perečih točk kmečkega vprašanja. Z napeto pozornostjo so zborovalci sledili izvajanjem govornika. Sad tega zborovanja pa je, da se bomo vedno in z navdušenjem oklepali svoje kmečke posojilnice in vse denarne posle potom nje izvrševali.

Poljčane. Socialdemokratje v Peklu se hudujejo nad našimi kmeti, da so zaradi silne draginje pri krmi zvišali ceno mleka na 20 v liter. Čudno, ko se je v novejšem času podražilo vse: premog, železo, meso, moka itd., takrat se niso zbrali v protestnem shodu — no, takrat se je pač šlo za bogate žide, ki v svojih trutih dvigajo cene, a ko se zgane reven kmet, takrat pa kar besni vpijejo: križaj ga! Sicer pa se le naj potolažijo; mi kmeti nismo tako neusmiljeni, kot je gotova židovska in požidovljena gospoda — mi kmetje bomo v kratkem, ko bode zopet dovolj krme, znižali ceno na 16 v za liter in mirna boče Bosna. — Ako še slednjič omenimo, da je naš Binče Grundner postal vročerkvni protestant, smo za danes povedali dovolj. Živela moka!

Gornja Radgona. Kmetijsko bralno društvo je imelo v nedeljo dne 10. jan. svoje letno občno zborovanje in volitev novega odbora. Voljeni so bili gg.: Janko Pelcl, predsednik; Martin Roškar, podpredsednik; Raj. Bratanič, tajnik; Janko Čirič, knjižničar; Anton Osojnik, podknjižničar; Fr. Santl, blagajnik; Alojz Zemljčič, blagajnikov namestnik; Alojz Hauko in Jožef Kavčič, odbornika; Leopold Zemljčič in Andrej Kerec, namestnika. Naši ljudje so začeli uvidevati, kolike važnosti je napredek v izobrazbi za blagostanje posameznika in cele družbe. Čim več bo udov, ki se bodo udeleževali društvenega življenja in tudi izpolnjevali dolžnosti napram društvu, tem bolj bo ono tudi uspevalo in tem več in boljših izobraževalnih sredstev bo zamoglo nuditi članom. Zato pa, možje, mladeniči, žene in dekleta, pristopite k našemu društvu!

Slovenjgradec. Občinski zastop v Podgorji pri Slovenjgradu je vložil protest proti samovoljnosti bivšega ministra Marcheta zadevajoč ustanovitve nepotrebnega okrajnega šolskega nadzornika nemškim šolam na Slov. Stajerskem.

Mladeniška zveza. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu se v nedeljo ustanovi mladeniška zveza. Vabimo vse mladeniče, da se zborovanja, ki se vrši pri g. F. Kosiju po večernicah, v obilnem številu udeležijo.

Shod v Trbovljah. V nedeljo 17. t. m. pride gospod državni poslanec dr. Ivan Benkovič predavati o raznih stvareh državnega zbora. Shod bo sklican kakor ponavadi, v gostilni gospoda Jagra, po domače Porošuh. Pridite somišljeniki v obilnem številu.

Kozje. S prvim decembrom 1908 je upeljana dnevna poštna vožnja iz Kozjega v Pilštanj.

Iz Šaleške doline. Prav iz srca ste nam, g. urednik, govorili, pisoc o naši državni železniški progi Celje-Dravograd. Res se zdi, da je ta železnica zato tukaj, da pomaga ponemčevati naše kraje. Konduktjerji in drugi uslužbenci pošiljajo svoje otroke v nemško šolo, bodi, da so res Nemci ali pa nemškutarji. Pa mi protestiramo, mi nočemo ne prvih ne drugih. /Mi hočemo, da nam železniška uprava v Beljaku, če je še c. kr. avstrijska uprava in ne samo Südmarkina podružnica (baje so vsi uradniki pri Südmarki učlanjeni), da nam da slovenskih uradnikov, sprevednikov, vlakovodij itd. Ne, še enkrat rečemo, ne samo da znajo slovensko, ampak da tudi z nami čutijo. Nemškutar nam je še zopernejši. In kako je sedaj? Poglejmo danes samo sprevednike, oziroma vlakovodje. Razven enega, res razumejo slovenski, pa so vendar vsi nemškonacionalnega duha. Gospod Pregl, vlakovodja, je Nemec, pa miren in prijazen človek, ne razume slovenski; pa on si je prosil drugam in mi že sedaj pozivljemo dotične oblasti, da zahtevamo na njegovo mesto Slovenca, ne Nemca ali nemškutarja. Železnica gre po naših tleh, zato hočemo imeti svoje ljudi. Zahtevamo pa slovenske napise zraven nemških na postajah Celje-Velenje. Res sramota! Železnica gre po čisto slovenskih krajih, pa imamo popolnoma nemške napise. Zganite se vendar, občine ob tej progi. Zahtevajte vse združeno dvojezične napise. Saj vi tudi plačujete davke državi. Za krivica mora letos nehati. Posebno pozivljemo velenjsko občino, na čelu ji narodnega župana gospoda Jožefa Skaza, občino, ki je popolnoma v rokah krščansko-narodne stranke, naj stori začetek, naj nemudoma sklene v seji in zahteva napravo dvojezičnega napisa na postaji Velenje. Ganite se vendar, da zgine v novem letu ta sramota za slovensko občino Velenje. Dva poslanca Narodne stranke stražita to železnico, vsak ob enem koncu, pa ne dosežeta nič. „Straža“, vzemi ti to delo v roke in dregaj občino, da se zganejo.

Cirkovce-Strassgoitzen. Razveselilo nas je poročilo „Straže“ dne 6. jan. o zavednih Cirkovčanih. Dvanajst posestnikov se je zavezalo s svojo možbesedo neustrašeno „Stražo“ ne samo naročiti, ampak tudi plačati. Tako je prav! Naj vam sledi še kmalu 12 drugih! A čudimo se, kako je mogoče, da imate v svoji sredi — v lepi vasi Strašgojnca nemški poštni pečat. Kako je prišlo do tega, ko je bil še pred kratkem dvojezični? Sporočite nam o tej zadevi! Gospodu pri poštnemu nabiralniku prav nič ne zaupamo!

Brežice. Podružnica kmetijske družbe v Brežicah za sodni okraj Brežice se je ustanovila 10. jan. — Ustanovni občni zbor izobraževalnega društva za brežiško okolico se vrši v kratkem. — Zadnja seja okrajnega zastopa brežiškega se je vršila dne 12. t. m. Ko je prišla na vrsto točka: „Dopis namestništva, s katerim se razpušča okrajni zastop“, vstali so člani nemške večine in se odstranili. Mesto da bi navzoči okrajni glavar, hitro ustmeno proglasil razpust okrajnega zastopa, je mirno dopustil to nemškutarstvo predpustno burko in hoče zahtevati novo sejo. Za sedaj se vzdržimo vsakega komentara, ki ne ostane, ako se ne napravi hitro red. Pogrešamo odločnosti, katero je okrajni glavar pred par meseci kazal zoper gibanje Slovencev.

Brežice. 3. nov. l. l. je izginil kovaški mojster Martin Stipčič iz Brežic. Še-le 7. t. m. so potegnili njegovo traplo pri Mostu na Hryškem iz Save. Stipčiča so privedle do tega koraka slabe gmotne razmere.

Brežice. Nemška šola. Naravno! neverjetno se mi je zdelo, ko sem slišal, koliko slovenskih otrok zahaja v našo nemško šolo iz mesta in iz okolice. Pač žalostno spričevalo za naše posavsko ljudstvo, ki je vendar drugače tako brihtno, da še dozdaj ni spoznalo, kakšna nespamet je pošiljati otroke v šolo,

v kateri ne razume poduka. Pa še več. Nedavno srečam na ulici dve dekletci, ki prav ljubko slovenski kramljata, pa ji vprašam, kako se jima je danes v šoli godilo in kaj sta se posebnega ta dan učili. Pogleda presenečeni ena drugo ter v zadregi molčita. „Pa sta vendar kaj novega slišali“, ju vprašam. „Slišali že, pa razumeli nisva, ker še nemšk“ ne znava.“ Z nadaljnim izpraševanjem izvem, da sta prišli iz Trsta, kjer je starejša sestra lani bila že v prvem slovenskem razredu — in spoznal sem, da je jako pameten otrok — mlajša pa v slovenskem otroškem vrtcu; nekpoliko sta se bili privadili tam tudi laščini. Zdaj pa je oče kot železniški uslužbenec — višje vrste! — prišel semkaj ter je vtaknil oba otroka v 1. nemški razred, čeravno dozda nista besedice nemški nikdar slišali! Človeku zastane pamet ob tem. „Kaj pa počneta vidve v šoli med tem, ko se drugi uče?“ vprašam. „O, pravita, saj je znabiti še deset drugih takih, ki tudi nič ne vedo, kaj gospodična pravi! Samo gospod katehet nam včasih tudi kaj po slovensk' povejo.“ Vedel sem dovolj. Človek se mora za glavo prijeti, če pomisli, kakšen zločin stori stariši, ki vtaknejo nežnega otroka v mučilnico, kjer mu mora od dolgega časa um čisto otopeni, dočim bi marsikateri tako pameten otrok v slovenski šoli z veseljem sledil pouku in se razvijal sebi v srečo in starišem in domovini v veselje. Tudi ne vem, ali bi ne bilo bolje, da bi se tudi pri verouku takim otrokom nič slovenski ne govorilo. Zdaj si namreč nekateri bedasti stariši mislijo: če se mi otrok tudi družega ne more nič naučiti, verouk pa se itak tudi v nemški šoli lahko po slovenski uči. Naj bi gospod katehet se ne oziral na otroke takih starišev ter jih pustil, naj ostanejo prazne butice; morda bi to take stariše spametovalo.

Konjice. Povodom zadnjega živinjskega semnja, je porabil neki nepridiprav to priliko in je pokradel štirim posestnicam iz žepa denarnice. Vkradena svota znaša 120 K. Od tatu manjka vsaka sled.

Polzela. Umrli je gospa Alojzija Atteneder, mati preč. g. Jožefa Atteneder, župnika pri sv. Marjeti pri Polzeli. Naše iskreno sožalje.

Sv. Lovrene na Drav. polju. Naše bralno društvo je imelo dne 10. januarja t. l. svoj prvi redni občni zbor. Iz poročila predsedstva je razvidno, da je društvo že prvo leto svojega delovanja dobro napredovalo. Imelo je 4 ustanovnike in 81 rednih članov. Osnovalo si je lepo knjižnico, iz katere se je prebralo blizu 700 knjig. Priredilo je šest javnih poučnih shodov, katerih se je udeležilo veliko število poslušalcev. Dohodkov je imelo društvo v preteklem upravnem letu 222 K 84 v, izdatkov 199 K 98 v. Društvenikom so bili na razpolago sledeči časopisi: Slovenec (2 izt.), Slov. Gospodar (5 izt.), Naš Dom (4 izt.), Domoljub (2 izt.), Mladost (2 izt.), Bogoljub (2 izt.), Glasnik najsv. Sre (2 izt.), Naša moč, Mir, Zlata doba, Kršč. Detoljub, Dom in Svet, Odmev iz Afrike, Salezijanska poročila, Kmetovalec, Čebelar, Narodni Gospodar, Zadruga, Gospodarski Glasnik. Sedaj se naroči še 1 iztis Slovenca in Straže. Društvo je imelo veliko dobrotnikov, ki so ga podpirali z denarjem, s knjigami in časopisi. V odbor za tekoče leto so bili izvoljeni sledeči: Anton Kociper, predsednik; Jakob Tumpej, podpredsednik; Anton Rogač, tajnik; Martin Fošnarič, tajnika namestnik; Martin Napast, blagajnik; Martin Mohorko, blagajnika namestnik; Rudolf Finžger, knjižničar. Pregledovalca računov sta gospoda Jožef Ozmeč in Franc Napast. Društvu želimo v novem letu veliko uspeha.

Koroško.

Bauernvereini. Na Koroškem se je ponovila neka nova struja štajerčijanstva. Obstojal je na Koroškem namreč „Bauernbund“, to je neko nemško-liberalno (zadnji čas že nemško-nacionalno) društvo, ki je zjedinevalo slovenske in nemške liberalne kmete. Zibelka in sredotočje temu društvu bilo je v okolici celovski v Grabštanju, vodje pa so bili ljudje kakor žihpoljski Krišnar, školjevski Pirkar, Plešivčnik, Černik itd., tedaj večinoma posilinemci.

Pa stari Bauernbund — tako piše „Mir“, katerega razširjevanje v podporo Slovincem na Koroškem prav toplo priporočamo — je preveč smrdel po nemško-nacionalni politiki, in slovenski kmeti se mu niso hoteli več posedati na lim. Zato so si izmislili drugo obliko, ki naj bi bila zanjka za naše kmete. Politični Bauernbund so razkrojili v posamezne nepolitične Bauernvereine.

Namen teh društev je na videz, kmete gospodarsko združevati in likati. Pod to pretvezo so tudi nemško-nacionalni komandanti, na čelu jim znani A. Lemež (Lemisch), pridobili kot glavnega aranžerja novim društvom potovnega učitelja e. kr. kmetijske družbe za Koroško „tudi Slovence“ Šumija, ki mu je svoje dni naše slovensko politično društvo na Koroškem pripomoglo do službe pri c. kr. kmetijski družbi, da bi poučeval slovenske kmete o gospodarskih stvareh. Torej zopet gad, ki smo ga redili na lastnih prsih!

Pri zadnjih državnozbornskih volitvah so celovski politiki sprevideli, da z nemško-nacionalnim programom celo v osrčju bauernbundovem, v celovski okolici, ne gre več. Slovinci smo predobro disciplinirani in organizirani, in celo „punt“-ovski glavar Kiršner je propal v celovski okolici proti „skrajno-črnemu“ msgr. Podgoreu.

Sprevideli so, da naše kmete samo lahko še slepijo z gospodarskim programom in z gospodarsko izobraženim človekom, kakor je bil prej umrli Corej, a sedaj naš slovenski potovalni učitelj Sumi. Ta mora sedaj kmete siliti in priganjati na vse kriptje v nepolitične, samogospodarske Bauernvereine in je bržkone tudi kandidat za deželni zbor.

Kaj pa je resnica o bauernferajnih, piše „Mir“ dalje. Zastopniki teh nepolitičnih bauernferajnov, seveda sami hudi nemškonacionalci, (večni odrešeniki našega kmeta, so bili od voditeljev nemškonacionalne stranke poklicani dne 10. grudnia l. l. v Celovec, da se pomenijo za prihodnje deželnozbornske volitve. In ustanovili so tudi list „Einigkeit“, ki je že lansko leto izhajal, pa je kmalu umrl, in bo sedaj izhajal kot priloga „Bauernzeitunge“, tega skrajno nacionalnega in smrdljivega političnega lista.

Interesantno je vsekakor, da se ti bauernferajni širijo najbolj po slovenskem Koroškem in poloboski dolini, kjer je trdnjava nemških krščanskih socialcev.

Pa ne bodeta zmagala ne, draga Sumi in Lemež! Porajžata, kamor je rajžal Sajfric in kamor pojde Plešivčnik in Kiršnar in Oraš in tutti quanti.

Mi pa moramo zmagati z našimi kandidati, z Grafenauerjem in Podgorcem (in če se ga še tako bojite!) Vaša „Einigkeit“ pa bo ravno toliko zalegla, kot slavni „Stajerc“!

Celovec. Pogreba g. vladn. svetnika so se vdeležili tudi knez H. Rozenberg, dvorni svetnik dr. Heisz in vladni svetniki: dr. Meusbürger, vit. Grabmayer in Schuster.

Celovec. Naša trgovska zbornica je namenjena zidati lastno hišo. Zidala jo bosta, kakor je določila zadnja tajna seja, arhitekta Wolschner in Tietel.

Celovec. Naši občini ponuja baron Born vodno silo pri št. Ani na Ljubelju z 1000—1400 K. S. — Občinski odbor je sklenil zidati novo meščansko šolo v beljaškem predmestju, detela prispeva 200.000 K. — Dne 22. t. m. bode koncertiral v Glasb. dvoranah Borislav Huberman.

Celovec. Dne 3. t. m. je naše vrlo napredujoče slov. delavsko društvo uprizorilo pri natlačeno polni dvorani v rokodelskem domu igro „kapelica na gori“. Igra in vsa zabava je bila izborna.

Celovec. Trgovska in obrtna zbornica je izvolila za svojega predsednika Maksa viteza Burgerja, za podpredsednika veleindustrija Wirta iz Beljaka, za provizoričnega vodjo pa tovarnarja Morschnerja.

Celovec. Premembe v učiteljstvu: V Mohliče pride za nadučitelja J. Šporn iz Globosnice, v Celovec A. Klein, nadučitelj v Biatnem gradu. Učitelja sta postala podučitelja: P. Močnik v št. Petru na Vaš., L. Schmied v Velikovecu, in učiteljice dosedanje podučiteljice: E. Češka v Grebinju, I. Florjančič v Podkornošu, M. Gaugl v Solčavi, R. Kigler v št. Tomažu pri Cel., E. Rothmüller v Žel. Kapli. Prestavljen je nadučitelj A. Reš iz Lipe na Djekše, naduč. F. Čreševnik pa iz Djekš v št. Pavel na Zilji. Službi odpovedala se je podučiteljica E. Perhavec na Žihpoljih.

Celovec. Trgovska zbornica je v seji dne 11. prosinca izvolila predsednikom zopet vit. Burgerja, podpredsednikom pa Fr. Wirtha. — V isti seji je pri volila, da se mesto Celovec za dimnikarje razdeli v omejene okraje. — Govorilo se je tudi o učenem redu za obrtne nadaljevalnice in F. Wirth je predlagal, naj bode v teh slovensčina obvezni predmet, „ker trgovci na Koroškem neobhodno potrebuje drugi deželni jezik“. Zmagal je pa znani vsenemški zborniški svetnik Zier s predlogom naj bode slovensčina na teh nadaljevalnicah neobvezni predmet. — Svetnik Kajžnik in sodrugi so predlagali naj se loči trgovinska zbornica od obrtne. Predlagali so isti tudi, da se naj vpliva na poštno direkcijo v Gradcu in na trg. ministristvo, da se sezida v Celovecu nova glavna pošta.

Beljak. Naš občinski odbor je sklenil odvažati smetje odslej v lastni režiji. — Nov kanal se bo napravil pa laški cesti do državn. kolodvora in kurilnice. — Dne 11. t. m. je bil naš „pernahtni“ ali „mrzli sejem“. Na semenj je prišlo 40 konj, 250 volov in 300 krav in junic. Kupcev je bilo mnogo iz Zgornjega Štajerja, iz Tirol in iz Solnograškega. Na glavnem trgu je bilo mnogo kranjskih slaninarjev, ki pa letos niso dosti sprožali, ker jih je nemško in posilnemško meščanstvo beljaško očitno bojkotiralo. Kakor običajno, se je na tem semnju tudi dosti kradlo in občinski zaporji so polni tatov. Tudi Židje so se polnoštevilno nastavili po Strojarski ulici. — Pri nas in v Celovecu se je čutil v noči od 8. na 9. t. m. lahek potres.

Št. Jakob v Rožu. Naša dva poštna sela raznašata pisma po vaseh od novega leta po šestkrat na teden.

Borovlje. Dopisnik lista „Freie Stimmen“ se jezi na gg. dr. Müllerja in na jur. Ravnika, ker sta na Stefanovo v Šmarjeti s pomočjo pot. uč. Bega osnovala podružnico Cir. in Met. družbe ter sta obsojala „utrakvistično“ šolo. Če tudi nismo liberalnemu dr. Müllerju niti družbi, ki je sedaj v liberalnih rokah, posebno naklonjeni, veseli nas vendar, da je po nemškem poročilu se zbralo čez 100 K za družbo. Boljše na vsak način, nego da bi se po dopisnikovi želji nabiralo za študmarko in šulferajn.

Drobovlje ob blašk. jez. Na silvestrovo je bila pri farni cerkvi sv. Marije na Zilji pokopana Franca Rajhman, po domače Rupertinja v Drobovljah, velika dobrotnica naših domačih revežev. G. župnik, naš dični pesnik Fr. Meško, govoril je rajnici prelep nagrobni govor, da so vsem navzočim zalesketale se solze v oči.

Trg. V Malčah pri Trgu prodaja svoje posestvo (10 oralov) z lepim doraslim gozdom, Anton Požarnik p. d. Pintar.

Umrli je dne 13. t. m. po dolgem bolehanju g. Karol Henke, restavrater na železnici v Spodnjem Dravogradu, v starosti 55 let. Pokojnik je bil zelo znana in priljubljena oseba. N. p. v m.!

Sp. Dravograd. Gorelo je v soboto, dne 2. t. m. popoldne na Viču. Pogorel je J. Segelj p. d. Kotnik. Ogenj je nastal v dimniku, škode je 4000 K; posestnik je zamudil pravočasno plačati zavarovalnino in ne dobi ničesar. Dravograjski gasilci so ubranili ognju, da ni vkončal tudi sosednih hiš.

Velikovec. Nežno dišeče cvetke nemške kulture so začeli Slovincem „posilinemci“ kakor svoje dni v Celovecu g. dr. Brejen, nasajati tudi naši nemškutarčki. Takrat so počastili g. kanonika Dobrovcu.

Št. Jakob v Rožu. Pri nas je umrl star narodnjak odličen kmet Mat. Mikula p. d. Frtn na Breznici v 60 letu.

Borovlje. Za poštarja pride k nam K. Eibel, dozda poštar v Möderbruggu.

Grabštanj. Naš postajenačelnik H. Prešern je prestavljen v Saksenburg na gornje Koroško.

Št. Vid. Dne 16. t. m. je bil pri nas pokopan kavar-nar Švec. — Dirka na saneh bo pri nas dne 17. t. m.

Podlublje. K nam se hodijo sedaj veliko sankat Celovčani. Sankajo se po vsi ljubeljski cesti od prelaza doli. „Nemški Peter“ gostilna na polovici klanca sedaj veliko zasluži. Žalibog nam ta obilni tujski promet samo škoduje, ker meščanstvo nam vedno sovražno porabi vsaki trenutek, da agitira za nemštvo in zmerja na slovenstvo. Zadnji čas so sankarje neki ljudje napadli — bili so to pa pijani nemškutarški Borovčiči. — Brž so to storili seveda udje slov. delavskega društva. Nemški časniki, ko so to vest prinesli, so morali pa sprejeti popravek.

Borovlje. Celovski posilinemski komiji mislijo prihodnjo nedeljo, 17. t. m., napraviti k nam izlet. „Deutsche Gäste willkommen!“ je geslo. Kaj boš, ko med temi reveži še enega pravega Nemca ne bo videti! — Slov. trg. pomočnika išče tukajšnji trgovec Bauer.

Podklošter. Dne 8. t. m. je plajprški nadzorni lovec Celar nad Rogarjami pod Dobračem zasačil lovskega tatu, ki je najprej na njega s puško nameril, a potem je raji puško vrgel od sebe in je jo odkuril. Bil je to nek kajžnik iz plajprških Rut. Žandarji so ga odvedli k sodnji v Beljak.

Poreče. Tudi mi dobimo z dnem 1. sveč. svojo nadaljevalnico za obrtne učence. — Izobrazba ali germanizacija?

Št. Paternjan. Dne 9. t. m. je napadel v Rotenturnu nek ropar pismonošo in mu je vzal denarnico s 3 K 50 v vsebine. Drugega pismonoša ni imel namreč pri sebi. Orožniki v Brezah so še isti dan zločinca vjeli in so ga vtek-nili v šentpaternjanski sodn. zapor. Hudodelec je nek Mat. Egger rudokop iz Predlice na Štajerskem.

Odvetniki na Koroškem: v Celovecu jih je 16, v Beljaku 4, v Trgu 1, v Brezah 1, v Graffenpurgu 1, v št. Mohoru 1, v Špitalu 2, v št. Vidu 1, v Velikovecu 1, v Volšpergu 2. Od teh sta edino dva Slovence in eden, ki slovensko govoriti zna, v Celovecu. Izhajali bi še lahko imenitno Slovinci: še 2 v Celovecu, 2 v Beljaku, 1 na Trbižu, 1 v št. Mohoru, 1 v Borovljah, 1 v št. Vidu, še 1 v Velikovecu in 1 v Plibrku, morda celo 1 v Trgu. Pa naši slovenski odvetniki tudi niso Bog ve kako podjetni, seer bi ne čepeli vsi v Celju in v Ljubljani, kakor da bi samo tam bili zakladi zakopani.

Poden ob Milšt. jezeru. Tukajšnji posestnik Kusternik je zaradi pomanjkanja vode primoran ustaviti svojo žago in prodaja svojo še-le pred kratkim nabavljeno špiralno turbino. Kakš slovenski podjetnik bi jo lahko za majhen denar kupil.

Št. Peter pri Celovecu. Tukajšnji posestnik Katherer prodaja svoje lepo posestvo z vsem inventarom in mlekarijo.

Grebinj. Na prodaj je pri nas velika gostilna z sobami za turce, št. 2 v našem trgu. Želeti bi bilo, da bi jo dobil v roke kak Slovenec.

Kranjsko.

Akcijska družba združenih pivovarn v Zalcu in Laškem je imela dne 11. jan. svoje glavno zborovanje v Ljubljani. Po poročilu je bilo prošlo leto jako neugodno. Bojkotiranje piva in bogata letina sadja in vinske trte so zelo slabo uplivala na varenje piva. Letos se je 2455 hektolitrov piva manj varilo, ko lansko leto; v celoti se je zvarilo 27.975 hektolitrov. Bilanca zaznamuje čistega dobička 7270 K.

Novo mesto. V Tridentu je umrl tukajšnji rojak, gos p. Valentin Oblak, major 3. tirolskega lovskega polka. Umrli je bil rodom Novomeščan in je služil preje pri 8. lovskem bataljonu. Postal je major meseca novembra lanskega leta.

Stara Loka. Umrli je v ponedeljek v Pevnu pri Stari Loki oče g. prelata Kalana, Martin Kalan v starosti 80. let. Bil je jako vesten in dober gospodar. Pokopali so ga v sredo. Naše iskreno sožalje gospodu prelatu.

Ljubljana. Na železniški progi med Ljubljano in Brezovico so našli 7. t. m. nekega okoli 30 let starega moža mrtvega. Povožil ga je vlak. Dognali so, da je ponesrečenec delavec Mihael Košak, rojen v Jaršah pri Kamniku.

Primorje.

Gorica. Tu je pokosila smrtna kosa gdč. M. Bežekovo v nežni mladosti 18. let. Bila je jako nadarjena hčerka ravnateljica koperskega učiteljišča g. Bežeka.

Gorica. Iz mesta Gorice je bilo prošlo leto pregnanih 302 oseb. Seveda so bili ti prognanci, kakor se razume, največ laški podaniki.

Dutovlje. Pri tukajšnjem poštnem uradu vladajo veliki neredi. Pregled minulega tedna je dokazoval primankljaj 2000 K. Poštna upraviteljica je bila vsled tega takoj odstavljena.

Trst. V noči od torka na sredo je bil tukaj precej močan potresni sunek. Mnogo ljudi je zbežalo iz hiš.

Razpis natečaja. Razpisuje se pri c. kr. namestništvu v Trstu mesto tehniškega pristava in namestnika primorskega nadzornika za poljedelstvo, kateri je nastavljen kot strokovni referent poljedelstva pri namestništvu. Tehniški pristav bo najprej provizorično nastavljen z dohodki X., ali eventuelno I. X. reda državnih uradnikov, in z stalnim letnim potnim pavšalom 800 K., in more po enoletni zadovoljujoči službi biti končno nastavljen kot c. kr. državni uradnik pod uštevom časa provizorične službe. Prosilci za to mesto naj pošljejo na c. kr. ministrstvo za poljedelstvo svoje z dotičnimi listinami opremljene prošnje z dokazom starosti, avstrijskega državljanstva, dovršenih študij, delovanja v kmetski praksi in znanja nemškega, italijanskega in slovenskega ali hrvaškega jezika, najkasneje do 20. feb. 1909 potom tega c. kr. namestništva. Oni prosilci, kateri ne znajo italijanskega ali slovenskega, oziroma hrvaškega jezika, se morajo zavezati, da se bodejo naučili tega jezika tekom enega leta in da bodejo dokazali to znanje s posebno preskušnjo. Trst, jan. 1909. Od c. kr. primorskega namestništva.

Narodno-obrambno delo.

Nemška obrambna (!) društva v Slov. Bistrici. Preteklo nedeljo ste imeli schulvereinski podružnici v zvezi z südmarkino podružnico svoj glavni letni zbor. Dr. Wiesthaler je pri tej priliki Slov. Bistrico imenoval vzor v nemškonacionalnem (völkisch) oziru. Da se človek prepriča o pristinosti teh pragermanov, si jih je treba samo pogledati po osebi in imenu, in takoj spozna, da so njihovi pradedi v zgodovinski starodavnosti s Cimbrici in Tevtoni se klatili okoli in ropali po rimski državi. Ker so si seveda ti ljudje ohranili in obranili nemško kri, od katere pa v njih žilah ni niti kapljice, zato se tudi smatrajo za poklicane, braniti spodnještajersko Nemštvo. Možka schulvereinska podružnica šteje 99 članov in je glavnemu vodstvu poslala 203 K. Ker dr. Wiesthaler na veliko žalost celega zbora ni več hotel prevzeti predsedstva, je bil mesto njega izvoljen dr. Mühlstein. Za predsednikovega namestnika so izvolili dr. Murmayrja, o katerem se opravičeno čudimo, da je to mesto prevzel, ker se je nekdaš kazal Slovincem tako pravičnega in prijaznega. V odboru je tudi pristen German nadučitelj Kolettnig, kateri ostane rojen Slovenec, naj si tudi svoje ime piše poleg 2 t še z dvema l in dvema n in dvema g. Zenska podružnica, kateri predseduje gospa pl. Formacher, šteje 119 članic. Südmarkino podružnico je doslej vodil župan Stiger, in ker dalje ni več hotel, so mesto njega izvolili Petzolta in v odbor med drugimi prave nemške korenine Orača, Hudrica in Jegliča. Mi slovenjebistriški čistim Germanom privoščamo šport narodne obrambe, katere pa mater Germanija nikakor ne potrebuje. Toda po naših mislih bi bilo boljše, da rajše nabirajo denar za obrambo svoje železnice, za katero so tolike svote naprtili slovenskim kmetom slovenjebistriškega okraja.

Naše šole na Štajerskem. Kar se tiče naših slovenskih šol, smo mi največji reveži, kar se jih more le najti. One šole, v katere zahajajo naši otroci, so v popolnem pomenu besede, prave poneumnevalnice in ponemčevalnice naše dece. Tu na jezikovni meji niso naše šole ne slovenske in ne nemške. Ona grozovita mešanica prevladuje povsod, ki je tako pogubna za našo nežno deco. Šola se pričinja s slovenskim učnim jezikom, kolikor ga seveda razume dotični učitelj, pozneje se pa pouk izpremeni v popolnoma nemškega. Take šole so veliko bolj nevarne, kakor čisto nemške. Te nemške šole se vesele posebne naklonjenosti našega deželnega šolskega sveta in podpirateljev Schulvereina in Südmarke. Od dežele vzdržane nemške šole so: v Studencih pri Mariboru, šestrazrednica; petrazrednica v Radgoni in Marenbergu; štirirazrednice v Konjicah, Slov. Gradcu, na Muti, Ormožu, Ljutomeru in Brežicah; trirazrednice v Vojniku, Štoreh, Laškem in Radvanju; dvorazrednice v St. Ilju v Slov. goricah, v Soboti pri Muti, Rogški Slatini, Razvanju, Vitanju in v Pekrah; enorazrednice pa v St. Jerneju nad Muto, Podbrežju in v Vratah. To so deželne nemške šole. Razun teh ima pa Schulverein svoje šole v Sevnici trirazrednico, ravnotako v Slov. Bistrici in Hrastniku; dvorazrednici v Šoštanju in na Pragerskem, v Velenju pa enorazrednico. Seveda se razume, da tudi v Mariboru, Celju in Ptujju ne sme biti slovenska šola. Najnovejšo poneumnevalnico Schulvereina dobi sedaj St. Lenart v Slov. goricah, kjer se že gradi poslopje za njo. To je za ljudske šole. — Meščanske šole — kaj še — na te pa sploh misliti ne smemo. Kako bi bile potrebne za nas, pokaže dejstvo, da je bilo lani na celjski meščanski šoli izmed 118 dijakov 58 Slovincem in še celo 7 odličnjakov. A letos je prvi razred tako prenapolnjen, da mislijo ustanoviti paralelko. Kar se pa tiče učiteljev, so pa izključno vsi Nemci, najhujši nemški agitatorji, kakor dovolj znani Aistrich itd. Trgovski in obrtniški vajenci se nam odtušujejo in izgubljajo, ker nimamo slovenskih obrtnih šol. Povsod vlada ono žalostno razmerje. Povsod vidimo, kako nam preži nenasitni ropar na našo mlačež. Rešimo jo pogube. Zadnji čas je, da se spravimo po koncu in zahtevamo kot davkoplačevalci tudi enakopravnost.

Naše geslo bodi: „Ne mirovati prej, dokler ne priborimo naši deci slovenskih šol.“

Schulverein v Studencih pri Mariboru. Na obnem zboru dne 10. januarja se je poročalo, da ima tukajšnja podružnica 203 člane, kar „Marburger Zeitung“ imenuje prav razveseljujoče in zgledno. Od svojih dohodkov je 287 učenem priskrbel potrebna učila; za nova učila se je izdalo 400 kron. Na glavno vodstvo se je odposlalo 428 kron 28 vin. Podružnica vsled tega tako dobro prospera, ker jo pospešuje moško pevsko društvo v Mariboru, južnoželeznična Liedertafel, telovadno društvo Jahn in zveza mariborskih nemških visokošolcev. Učitelj Mayer ni pozabil se tem društvom zahvaliti in posebej izraziti najgorkejšo zahvalo glavnemu vodstvu in podružnici za izredno pospeševanje otroškega vrta. Za Slovence je ta glavni zbor podučen vsled tega, ker je zopet posvetil v desolatne šolske razmere. Toliko slovenskih otrok — dve tretjini gotovo — pa nobene slovenske šole; Schulverein dela vzajemno z deželno oblastjo v ponemčevanje tukajšnjih Slovincem. In če se je pri Slovincih vzbudilo dosedaj tako malo odpora proti ponemčevanju, je glavni vzrok v tem, ker delavstvo, ki tvori tukaj glavni kontingent slovenskega ljudstva, z velike večine pripada internacionalni socialni demokraciji, ki nima smisla za slovenske narodne ideale. —

Bojkot je vemožne Nemce, ki se drugega ne bojijo nego Boga, spravil tako v strah, da so se, kar bi se zdelo neverjetno, začeli bati tolikanj preziranih Slovincem. Poslali so vsenemškega poslanca Malika jadikovati ne v Berlin, kamor sili njegova duša, temveč na Dunaj k ministrskemu predsedniku in drugim ministrom. Res huda jim že mora presti, da se že oklepajo ministrske suknje. Od Slovincem pa je gotovo grdo in nevhaležno, da svojega denarja nočejo več nositi najhujšim narodnim in političnim nasprotnikom. Mi bi samo vprašali, kdo je začel. Ali ni naprej Südmarka prinesla seznam vseh nemških in nemškutarskih gostiln in prodajalnic po Slovenkem? Ali se ne naglašajo po nemških časnikih in družtvih, naj se vsi odjemalci in kupci, ki nameravajo kaj na Slovenskem kupiti, obrnejo na nemški Volksrat? In koga pa ta priporoča, nemara Slovence? So li Nemci že odnehali? Ali ne tirajo po nekaterih krajih na Češkem češke stranke iz hiš, da ne morejo dobiti stanovanj? Kajpada je to Nemcem dovoljeno, ne pa Slovincem, ker za to nimajo privilegija.

Nemška šola v Opatiji. Graška tetka z vidnim veseljem bobna v daljni svet, da dobe privandrane nemške rodbine svojo ljudsko šolo v lepi Opatiji, katera bo odsedaj naprej njihova trdnjava na jugu. Najbrže se je pa naša tetka nekoliko zmotila, da se ji sanja o nekaki nemški trdnjavi na jugu. Fantazija je jako lepa stvar, ako bi odgovarjala resnici; žalibog je ravno nasprotno mogoče na svetu. Naša veleljubeznjiva tetka menda zato ne bo čisto nič huda, ako ji povemo, da do njene smrti in še po tej, ne bo imela veselja, gledati korenjaškega „bolverka“ na jugu. Zato bo že skrbljivo.

Otroške vrte smatra nemški Schulverein kot vevaležno ponemčevalno sredstvo, zato jih pridno ustanavlja posebno na Češkem. Ker so si Čehi pred nekaj leti priborili Schönbrunn pri Tropavi, je Schulverein v odborovi seji pred nekaj dnevi sklenil, da začenja s ponemčevanjem v najnežnejši mladosti in v to svrhu tamkaj ustanoviti otroški vrtec. V Plznu, kjer je oster boj med Nemci in Čehi, se bo sedaj ustanovil že drugi nemški otroški vrtec. Tudi v Studencih pri Mariboru ni zadostovala popolno nemška ljudska šola za slovenske otroke, temveč nekako pred dvema letoma je Schulverein še ustanovil nemški otroški vrtec ter ga vzdržuje v zvezi z Südmarko. Priporočamo slovenskim rodoljubom, naj se resno bavijo z vprašanjem, ali ne bi kazalo, ponekod razširiti šolski vrtec ali pa ustanoviti na novo, kjer ga še ni. Pred vsem, da navedem samo eden zgled, je Celovec kraj, ki v tem oziru kliče po pomoči, kakor hrepeni suha zemlja po dežju.

Razgled po svetu.

Znani astronom, profesor Lowel javlja, da so njegovi asistentje opazovali z zvezdarne v Flagstaffu, planet Mars in so našli na njem vodeno paro. To paro je lahko opaziti v spektru po posebnih črtah, po katerih se razvidi, da je vodena para istotaka, ko na naši zemlji, samo, da jo ima Mars za petino toliko, ko naša zemlja.

Konferenca čeških radikalcev. Češki radikali so imeli skupno konferenco z ostalimi strankami v Narodnem domu v Kraljevih Vinogradih. Nastopili so različni poslanci kot govorniki, med temi tudi znani Klofač. Razpravljalo se je o skupnem nastopu vseh strank v sedanjem položaju.

Cerkven strop se udril. V St. Maku v Svici se je med službo božjo zrušil cerkven strop in pokopal nebroj oseb pod seboj. 40 oseb je mrtvih, a 60 jih je težko ranjenih. Nesreča se je zgodila, ker so bili oboki preslabi.

Obtožba proti Rooseveltu. Predsednik Zedinjenih držav ameriških Roosevelt je obtožen od senata, ker je vpeljal tajno policijo. Obtožbo je vložilo 32 članov senata. Najbrže radi tega, ker se boje, da bi tudi nje ne nadzorovala tajna policija.

Zasulo. V bližini Albizo se je odtrgala plast hriba in podsula pod seboj celo cigansko obitelj. Šest oseb so izkopali mrtvih; štiri osebe so odpeljali težko ranjene v bolnišnico.

Strašen ciklon. Po severnej Španiji je divjal zadnje dni strašen ciklon. Povzročil je silno škodo po celaj severnej in srednji Španiji. V Bibao so v tamošnji luki poškodovane vse ladje. Ponesrečilo se je mnogo mornarjev. Vsa manjša mesteca in naselbine ob obali so poškodovane. Število žrtev je veliko aše ne dognano.

Proti Ogrom. V Londonu je izšla knjižica naslovljena „Problem plemen na Ogrskem“, ki je posvečena madjarskemu narodu. Pisee je neki Škot z imenom Leton-Watson. Ta brošurica obdelava posebno narodnostne boje nemagjarskih narodnosti na Ogrskem. Ilustrovana je z 47 slikami in razpravlja zgodovino o razviku plemen, posebno pa Slovkov. Urejena je po kronološkem redu od leta 1848. in še veliko preje. Ta zgodovina pripoveduje po redu vse kako Ogri nastopajo proti njim, na vseh poljih javnega in privatnega življenja. Zopet en hud udarec proti Ogrom.

Nemiri v smirni. Nesigurnost je v Smirni čimdalje tem večja. V celem okraju vlada skoraj popolna anarhija. Zaradi varnosti je odposlano vojaštvo v različne kraje.

Mulej Muhamed zastrupljen. Vesti javljajo iz Tangera, da je najstarejši brat sultana Mulej Hafida, Mulej Muhamed nenadoma umrl. Trdovratno se razširjajo vesti, da je zastrupljen.

Sven Hedin se vrnil. Znameniti raziskovalec Sven Hedin je prispel 11. t. m. v Petrograd. Bil je na svojem petemu znanstvenemu potovanju po centralni Aziji. V deželi Tibeta je odkril bogate zlate žile. Prinesel je seboj bogato zbirko raznih rudnin.

Milijonarja odvedli. Znanega milijonarja in posestnika nafta-rudokopov v Baku Kagejeva, so roparji vjeli in 80 letnega starčka odveli seboj. Vsa poizvedavanja policije in vojaških patrolj so bila do sedaj brez uspeha.

Tursko-črnogorska trgovinska pogodba. Posvetovanja Turških in Črnogorskih zastopnikov zaradi trgovinske pogodbe so končana. Pogodba se je zelo povoljno sklenila za obe državi. Turška vlada je takoj potem naročila skaderskemu valiju, naj olahkoči izvoz žita v sosedno Črno goro.

Lakota v Albaniji. Po celi Albaniji vlada velika lakota. Albaneški zastopniki v turškem parlamentu so vsled tega interpelirali vlado in prosili za od pomoč. Takoj, ko je minister notranjih del čul o njihovem koraku pri vladi, jih je poklical k sebi na posvetovanje. Pri tej priliki so mu pokazali vse prošnje in vsa pisma, ki so došla iz Albanije in v katerih ljudje prosijo pomoči. Minister je nato izjavil, da hoče takoj vzajemno s finančnim ministrom za to poskrbeti, da dobe prebivalci denarne pomoči. Takoj nato so bile odposlane večje svote valiju v Janino, da jih razdeli med sestrane prebivalce.

Demonstracije v Lipskem. V Lipskem so imeli včeraj dne 14. t. m. anarhisti zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 1800 delavcev, ki so brez dela. Po zborovanju so šli pred mestno hišo razgrajati, da je morala policija poseči vmes. Množica je šla nato v spredu po mestu, nosila rudeče zastavice in pela marzejezo. Po trgovinah so razbili okna. Policija je morala rabiti orožje.

Poneveril je. Knjigovodja hranilnice v Budimpešti Aleksander Rottenbiller je pred nekaj dnevi izginil. V blagajni so zapazili primanjkljaja 20.000 K, katere je Rottenbiller poneveril in pobegnil. Oblasti ga zasledujejo.

Rojalisti proti republikancem. V Parizu je prišlo do spopada med rojalisti in republikanci. Rojalisti so napadli profesorja Thalasma in ga opljuvali. Republikanci so se postavili na stran Thalasma in tako je prišlo do spopada. Policija je aretovala 30 oseb.

Portugalski vojni minister umrl. Nekdanji vojni minister general Cunha je umrl.

Velika nesreča v Ameriki. V mestu Bluefieldu v zapadni Virginiji se je vsled eksplozije v rudokopu ponesrečilo čez 100 ljudi.

Krščenje reke Neve. Kakor se nam javlja iz Petrograda, je car Nikolaj preložil običajno vsakoletno krščenje reke Neve na nedoločen čas.

Gledišče se podrlo. V Lizboni se je podrlo za pričetka stavba gledališča. Delavci so se vsi rešili.

Narodno gospodarstvo.

Maribor. Podpirajmo naše trgovce. Trgovci z devocijonalijami v Mariboru, Tržaška cesta 11, g. Franc Krepek, daja večerjo vse dni v tednu ubogemu gimnazijcu. Priporočamo našincem, da vrlega rojaka krepko podpirajo.

Nova češka pivovarna. V Plznu bo osnovala Živnostenska banka novo češko pivovarno pod imenom Češka Plzenska zadružna pivovarna.

Bojkot nemškega žita. V Oltenu v Svici se je sestavil odbor interesentov, da se prepreči nadaljna upeljavo žita in moke iz Nemčije. Odboru je dosedaj pristopilo 72 posestnikov večjih mlinov. Sklenili so bojkotirati nemško žito in žitne pridelke, ako pa še to ne bo zadostovalo, potem se raztegne bojkot tudi na druge industrijske izdelke.

Gibanje za gospodarsko osamosvojo slovensko, ki ga je ob pravem času vzbudil kruto žaljeni narodni ponos, ni popustilo, ne bo in ne sme popustiti. Dolžnost vsakega resničnega Slovenca je, da prebujaja vsakogar, ki je morda še mlačen in da pridobiva za to dobro narodno stvar one, ki se morda niso še

ogreli. V najširše kroge slovenske, v najbolj umaknjeno vas mora prodreti prepričanje in zavest, da je gospodarska osamosvojitve neobhodno potrebna za naš narodni obstanek in za naš narodni razvoj. Vsaka popustljivost mora nehati, tudi v na sebi malenkostnih stvareh treba odločno neizprososti. Slovenski kupovalec razumeva resnost položaja ter vzdrži svete zapovedi narodne discipline. Slovenski trgovec in obrtnik pa ima posebno sedaj tem večjo dolžnost, da vestno in dobro streže svojim odjemalcem. Nikomur se ne sme tlati povod, da bi opravičeval svoj narodni greh s slabo postrežbo pri slovenskem trgovcu in obrtniku. Najstrožje bi se moralo obsojati prodajalca, ki bi hotel izrabljati navdušenje in borbo naroda v sebične namene; zakaj tako ravnanje bi bilo kvarno dvakrat; slabilo in oviralo bi vzdrževanje discipline ter ubijalo razvoj in napredek slovenskih trgovcev! Slovenci zvestobo za zvestobo! „Slov. Trg. Vestnik.“

Ameriška zimska setev. Iz Amerike prihajajo poročila, da je letos tako malo ozimnine, kakor že dolgo vrsta let ne. Vsled tega bo gotovo cena žitu občutno poskočila. **Avstro-ogrška banka.** Decemberski izkaz avstro-ogrške banke izkazuje prometa v bankovcih 2.122.907.000 t. j. za 164.469.000 K več kakor meseca decembra lanskega leta. Zlati kovani denar se je pomnožil za 2.859.000 K, srebrni denar pa za 968.000.

Stanje dunajske borze z dne 11. januarja. Datalja. Prošli teden se je bolj malo povpraševalo po detelji. Domača setev izvzemši češko, je jako slaba. Ker so bile pa francoske in ameriške ponudbe jako velike, so se mogle obdržati samo stalne cene. Lucerna, po njej se je hudo povpraševalo, notira K 60— do 65—. Datalja bela, izvrstne kakovosti od 42— do 70—. Esparzeta, bolj slabo ponujana notira od 19-50 do 21—. Krompir. Po novem letu je dovoz in prodaja bolj slaba; cene so stalne. Krompir rumen, notira od 2-90 do 3-30, bel od 2-60 do 2-90, rožnik od 2-80 do 3—, krompir za škrob za 52½ kg od 2-50 do 2-72 cene po množini škroba, krompir za živino za 42½ kg od 2-25 do 2-40, čebula moravska od kron 9— do 9-40. — Mast, svinjska (50 kg) z sodom cene z Dunaja kron 69— Laneno olje (100 kg) z Dunaja cel voz 66-50. — Pšenica: tiška 13-50 do 13-95; banatska 13-25 do 13-25; slovaška 12-50 do 13-05; nižjeavstrijska 12-35 do 12-70; rž slovaška 10-30 do 10-50; ječmen moravski 9-60 do 10-75; slovaški 8-60 do 10-10; ogrski 7-60 do 9-10; oves češki in moravski 9— do 9-25, srednji 9— do 9-25; koruza 8-90 do 9-45.

Poljedelska šola v vlakcu. Amerikanska država Montana je sestavila poseben vlak, v katerem se nahajajo posebni vozovi za predavanja, knjižnica in jako vzorno urejen hlev z molžnimi kravami. Ta vlak se vozi od postaje do postaje. Ljudje prihajajo v gostih množicah iz vseh krajev na postaje, in prisostvujejo teoretičnemu in praktičnemu pouku v poljedelskih strokah. Amerika je, kakor v vseh drugih stvareh, tudi sedaj pokazala praktično smer svojih uvedb. Ali bo našla posnemovalcev? Težko v tem oziru.

Književnost in umetnost.

Kvišku srca! ali cerkvena pesmarica za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, za Marijine družbe in razne bratovščine. Spremljevanje. Izdal dr. Jos. Somrek. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1908. Cena 6 K. K škofijski pesmarici, ki se odlikuje po izborni vsebini poljudnih, cerkvenih in narodno-nabožnih napevov, je sedaj izšla partitura. Ta obsega mašne pesmi, pesmi za vse praznike cerkvenega leta, za češčenje presv. Rešnjega Telesa, Marije in svetnikov. Trojne pete litanije in priložnostne pesmi za pridigo, krščanski nauk za mladeniške in dekliške Marijine družbe priporočajo kakor pesmarico tako tudi partituro. Cerkevni orgljarci so dobili s to knjigo velevažen pripomoček za povzdigo cerkvenega, pa tudi nabožnega petja zunaj cerkve. Partituro bodo z veseljem pozdravljali vsi pevovodje po deželi, kjer je večinoma dvo- ali triglasno petje. Spremljevanje se odlikuje kakor v koralnih tako tudi v drugih napevih s priprostostjo, da je bodo vsi orgljarci gotovo prav lahko rabili in dosegli lepe uspehe. S to partituro pa dobi tudi učitelstvo izborni pomoč za spremljevanje krasnih napevov, ki jih ima splošno priljubljena pesmarica „Priatelj otroški.“ Ker je partitura zelo obsežna in cela oblika prav prikupljiva, je določena cena okusno vezanemu iztisu primeroma nizka.

Pozor kupovalci „Družinske pratike“! Na razna vprašanja odgovarja založništvo naše „Družinske Pratike“ (s podobo sv. Družine na načelni strani), da še vedno lahko postreže s pratko za leto 1909. Kdor je torej ne bi več mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj piše naravnost v Ljubljano na „Katoliško Bukvarno“ ali pa na prodajalno katoliškega tiskovnega društva, kjer mu bodo radevolje in takoj postregli. Pošnina stane 10 vinarjev.

Planinski vestnik. Pregledali smo ravnokar izišlo 1. številko letošnjega XV. letnika in reči moramo, da smo zadovoljni bili z njo. Umetniške priloge so nas kar očarale. Kdor je prijatelj naših slovenskih planin, ta naj se naroči na vestnik. Cena listu je 4 K na leto, za dijake K 2-40.

„Voditelj“ v bogoslovnih vedah. V 6. štev. je prinesla „Straža“ vsebino novega zvezka Voditeljevega. Danes hočemo opozoriti na nekaj člankov lanskega letnika, ki so važni za domačo zgodovino. Dekan J. Kragelj je priobčil razpravo „O češčenju sv. Bričija“, škofa na Slovenskem (str. 35—40). Dr. Avg. Stegenšek je pristavil dodatek, v

terem opozarja, kako važno je raziskavanje razvoja svetniškega kulta za zgodovino našega naroda. Na strani 333 do 356 je objavil dr. Avg. Stegenšek razpravo „O nekaterih starinskih kipih“. Le-ta obsega: 1. Marija v Lubečnem v narodni pesmi in legendi, 2. Marija Devica v Resniku (na Pohorju, župn. sv. Kunigunde in v Petrovčah. 3. Podoba Žalostne Matere Božje v Konjicah in Središču. 4. Kristus v Stranah in pri sv. Petru pri Mariboru. 5. Kip sv. Jerneja Središču. V prilogi je prinesel zadnji letnik „Voditelja“ popis zvonov v dekanijah Jarenina in Sv. Lenart v Slov. gor. Žal, da se mora nadaljevanje prekiniti zaradi pomanjkanja sotrudnikov in gmotnih sredstev.

„Duhovni pastir“. Urejuje Alojzij Stroj. Letnik XXVI. za leto 1909. Celoletna naročnina znaša s prilogama: „Društveni govornik“ in „Zbirka lepih zgledov“ vred 8 K. „Društveni govornik“ je dovršen I. zvezek v obsegu 240 strani. III. zvezek „Zbirke lepih zgledov“ pa obsega strani 81 do 112.

„Dom in Svet“. Vsebinska 1. številka nam jako ugaja. Mnogo daljših in krajših povesti bode nudil letošnji letnik svojim bralcem. Sodelovala bodeta tudi letos znana pisateljica in pesnika Medved in Finžgar. Posebno bode zanimal nas Štajerce v letošnjem letniku priobčeni življenjepis po vsem Slovenskem znanih rodoljubov obeh bratov Ipavcev. Cena listu ostane kakor prej namreč: za celo leto 10 K, za dijake 7 kron.

Potres v Italiji.

Palermo. V mesto Palermo je pribežalo do 20.000 oseb iz Messine. Mestno prebivalstvo skrbi jako za ranjence. Društvo sv. Vincencija Pavlanskega se mnogo trudi, da vsem pridobi, kar je najpotrebnejše. Mestni odbor je neumorno na delu milosrčja. Sporazumno s tamošnjim nadškofom se odlikujejo na plemenitem delu za bližnjega mladi semenišniki, kapucini in redovnice. Vse tekmuje za boljšo postrežbo nesrečnim in bednim. Nadškof je moral dovoliti semenišnikom, da tudi ponoči ostanejo v bolnišnicah in strežejo bolnikom.

Palma. Tudi to mesto je uničeno. Pomoči prihaja vedno dosti ali med onimi, ki vodijo posle reševanja, je nastala velika konfuzija. Nadejati se je, da naredi vojaštvo red v mestu. Od škofa sem poklicane redovnice in usmiljenke neumorno strežejo bolnikom in ranjencem. Dobrodelne kuhinje morajo prehranjevati uslužbenke pri telefonu in brzojavu, ker so popolnoma brez vsake hrane in čisto brez moči. Ni drv za kurivo, a dež in mraz sta neznosna. V okolici mesta se vlačijo zveri v človeški podobi in čakajo na prilike, da ropajo in kradejo, kjer in kar morejo. Mestne in vojaške oblasti jako hvalijo požrtvovalno delo semenišnikov. Vojna uprava jim je drage volje prepustila šotore rdečega križa, da lahko spijo v sredini ponesrečencev, katerim neumorno strežejo.

Kakor je v Reggio di Calabria. Položaj takoj v začetku potresa je bil tak: Takoj po prvih močnih sunkih so se porušile vse hiše in cerkve. Morje se je silno dvignilo in potegnilo vse ljudi seboj, ki so prestrašeni prihiteli iz hiš. Danes ni v Reggio di Calabria nič drugega, kakor kup kamenja in opeke. A od onih malih vasic in pristav, ki so bila na obali, ni niti duha ne sluha več po njih. Nenasično žrelo morskih valov jih je potegnilo seboj. Polovica ali mogoče še dve tretjini prebivalcev je pokopanih pod razvalinami ali jih je pa poginilo v morju. Kar je živega je preplašeno, a radi izgube svojih dragih je bol taka, da so ljudje kakor brez uma. Našlo se je mnogo postopačev, ki so tri dni predno so došli vojaki, zverinsko kradli in ropali, kar so našli pod razvalinami. Stolna cerkev in vse druge cerkve so porušene.

Zopetni potresi. V Reggio di Calabria se je zopet pojavil potres. Sunki so bili tako močni, da so ljudje začeli preplašeni begati sem in tja po ulicah. Tudi v Palmi se je pojavil precej močen sunek, da so že poškodovane hiše na novo razpokale.

Darovi za ponesrečence. Italijanski kralj Viktor Emanuel je ponovno podaril en milijon lir. Preje je že podaril 200.000 lir, a laškem rudečem križu je dal na razpolago 500.000 lir. Društvo rudečega križa za Ogrsko je darovalo za ponesrečence v Siciliji 10.000 K. Grški kralj je dal za ponesrečence v Kalabriji in Siciliji 10.000 drahem na razpolago. Se celo Japonska se je odločila pomagati ponesrečencem. V to syrho se je nabrala lepa zbirka 200.500 frankov.

V Messini se dela z vsemi močmi na to, da se pospravijo razvaline. Vreme je silno neprijetno in zelo ovira razkopavanje. Požarna bramba iz Bologne pomaga neumorno pri delu. Rešila je iz razvalin univerzitetno knjižnico z važnimi grškimi dokumenti neprecenljive vrednosti. Nekemu milijonarju je izkopala požarna bramba vse njegovo premoženje izpod razvalin. Moštvo je zato dobilo nagrade 5000 lir, katere je pa velikodušno odstopila v prid ponesrečencem.

General Mazza je poročal iz Messine, da so našli čez dva tedna še enega živega pod razvalinami. Dela se neumorno na razkopavanju razvalin, ako bi se še dobilo kaj živih podsutih.

Reggio di Calabria. Pričeli so postavljati lesene barake za provizorična stanovanja ponesrečencem. Dež lije eurkoma izpod neba in hude nevihte divjajo po vseh okrajih ob morju. Pomožne kuhinje so neutrudljivo na delu, da razdeljujejo hrano med bedne prebivalce. Vojaki delajo dan in noč, da zopet pripravijo železniški tir za promet. Denarna

pomoč prihaja še vedno iz vseh krajev sveta, da uteši prebivalcem veliko bedo v kateri se nahajajo.

Najnovejše vesti.

C. kr. uradnik kot društvenik. Umril je te dni v Marenbergu nek uradnik, o kojem se bere v smrtnem naznanilu, da je bil načelnik Südmarkine podružnice, presbiter protestantske občine in član društva „Vorposten von Pettau.“ Kakšno društvo je to? Vsekakor zanimiv c. kr. uradnik!

Umril je danes dopoldne 70letni hišnik kat. tiskovnega društva Franc Babič. Ranjki je bil od leta 1872 v službi tiskarne sv. Cirila.

Kralj Peter se odpovedal prestolu? Na Dunaju in v Budimpešti so se s čudovito hitrostjo razširile vesti, da namerava kralj Peter odstopiti in da je v ta namen že sklical ministrski svet, da mu sporoči svoj odstop. Kakor se pa danes poroča, so vse take in enake vesti prenačljene in ne resnične.

Grozna nesreča v premogokopu. V premogokopu Ajkaer na Ogrskem je nastal v rovu ogenj. S grozno hitrostjo se je razširjal ogenj po rovu in zaprl rudokopom v jami pot do izhoda. Ljudje se niso mogli rešiti in so se vsi podušili. Do sedaj so dobili deset rudokopov mrtvih, a boje se, da se je ponesrečilo v jami najmanj še dvesto ljudi. Ogenj je divjal po jami v obsežnosti 7 kilometrov.

Sv. Barbara v Halozah. Radi istočasnega zborovanja „K. s. izobr. društva“, se vjeda šolsko društvo v Narod. Dnevniku. Izjavljamo, da nismo pod to Peskovo komando in se ne zanimamo za Trstenjakovo žalostno predavanje, ker nam naše 70 udov broječo društvo priredi dovolj izobrazbe.

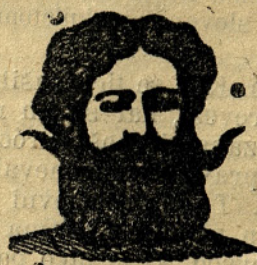
Trbovlje. Dognana resnica je, da je imela rajna „Domovina“ v Trbovljah stalnega dopisnika, ki je dobival od nje precejšno nagrado za redna poročila. A poročevalec in pa resničnost dogodkov sta se mnogokrat z resnico skregala. Kakor „Domovina“, se enako godi tudi sedajnemu celjskemu dnevniku. Njen plačani dopisnik ali pa eden njegovih duševnih sobratcev pošilja njemu — menda tudi proti plačilu — iz Trbovelj razna poročila, ki se rodijo menda le v njegovih zagrelih možganih. Pač pomilovanja vredni so bralci dotičnega dnevnika, če so vsi njegovi dopisniki tako resnicoljubni, kakor je trboveljski. Živijo, saj resnica ima zavezane oči. Mi se pa vam smejimo. Le tako naprej. Laž ima kratke noge.

Listnica uredništva.

Š. V. tej zadevi se obrnite na kompetno oblast. Naš list ne more razsojevati sporov med posameznim delodajalcem in delojemalcem!

Cenjenim čitateljem „Straže“.

Kdor ne vrne „Straže“ od onih, katerim se je poslala na ogled, se smatra za naročnika!

IVAN BERGLEZ

narodni brivec,
Maribor, Šolska ulica,
nasproti kavarni „Central“,
Vas obrije in postrizhe točno
ter po ceni. 17

Trgovina s špecerijskim
blagom in semeni

M. Berdajs

Maribor, v gradu

(Sofijin trg) 15

Zaloga Majdičeve moke.

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru

100 kg po 25 K.

Kapilor št. I.

Cena je (franko na vsako pošto):
1 lončič 3 K 60 vin., 2 lončka
5 K. Prosim, da se naroči samo
od mene. Naslov je: P. Jurišič,
lekarnar v Pakracu, Slavonija.
Denar se pošlje naprej ali s
poštnim povzetjem.

Kdor

hoče prodati ali kupiti kako
posestvo;

Kdor

hoče prevzeti ali oddati kako
posestvo, hišo, obrt itd. v najem;

Kdor

želi dobiti kako službo kot
oskrbnik, šafar ali majar, strežnik, sluga, hlapec, viničar, gospodinjo, kuharico, hišno ali dekle, ali pa najeti strežnike, služabnike in obrtne delavce vseh strok;

Kdor

hoče prodajati ali kupiti stvari
in različne potrebščine, naj to
naznanja v Uprav. »Straže«.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Kupi „Wertheimerico“, ki je bila že v rabi. Zupnijsko predstojništvo na Bizeljskem. 30

Posedstvo z lepim sadonosnikom, 3 orale zemljišča, 10 minut od državne ceste se proda jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restante „G. O. št. 100“ Frankelovo Vojnik. 31

Učenka za damsko krojaštvo se sprejme v Mariboru, Schillerstr. 6, II. nadstropje. 32

25.000 kron

je glavni dobiček skada vdov in sirot. Opozorjamo, da je srečkanje že 21. januarja 1909 in priporočamo, da se to človekoljubno podjetje z nakupom vsaj ene srečke podpira.

Dva močna učenca, zmožna slovenskega in nemškega jezika, iz boljše hiše sprejme takoj v trgovino mešanega blaga Karl Cimperšek, S. F. Scholk naslednik Ševnica ob Savi. 20

Trgovina s špecerijskim blagom premogom in dr. vami 16

A. Vertnik,

Koroška cesta šte. 9. se priporoča slav. občinstvu.

Hiša št. 31 in 34 z vrtnom

v Slovenski Bistrici.

Kmetija s hišo in gospodarsk. poslopjem

v Črešnjevemgradnu pri Stopercah z okoli 90 oralov zemljišča.

Kmetija na Račevce-u v Dežnem

z okoli 13 oralov zemljišča.

Kmetija na Jurek-u v Dežnem

z okoli 20 oralov zemljišča.

Kmetija na Badenikovem v Dežnem

z okoli 36 oralov zemljišča.

Se pod ugodnimi pogoji proda, več se izve pri Anton Belec-u v Šent Vidu nad Ljubljano. 22

Najlepše in najcenejše razglednice

dobijo trgovci in drugi odjemalci

v Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Tvrdba K. & R. Ježek

ima veliko zalogo vseh vrst

kmetijskih strojev

in se gospodarjem posebno priporoča.

V zalogi so mlatilnice, slamnoreznice, reporeznice, mlinci za jabolke, žitne čistilnice, drobilni mlinci. — Podpisani Vam preskrbi tudi vse druge stroje, ki so potrebni pri kmetijstvu, tudi motorje, sesalke in tudi vsa popravila.

Zastopnik: Vekoslav Muhič v Ptuj.

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem atelijaju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniške stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Kletarsko društvo v Ormožu

odda v najem

gostilno

(vinotoč ter mrzla kuhinja).

Kavcije je treba 300 K

Gostilna je pripravna za kakega obrtnika.

Ponudbe do 24. t. m.

Svečar in medicar

Jožef Dufek, MARIBOR

Viktringhofova ul. 30
priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč. 20

Slovenci!

Kaj je Vaše dolžnost!

„Obejmi bratom pomoč“

vsako pismo s kolkom:

Kolekovati

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Dosedajni promet čez 4 milijone.

Vplačani deleži združnikov: 18530 K

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Srečkanje je že v četrtek 21. jan. 1909.

Jubilejne srečke

za sklad vdov in sirot „EDINOSTI“.

2200 srečk **1 krona** 2200 srečk

Glavni **dobitek 25.000 K.**

Dobe se v tobakarnah, loterijah, davč. urad. i. t. d. 24

Franc Podgoršek

bandažist in rokavičar, 21

Maribor, Grajska ulica šte. 7

se priporoča cenj. občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih bandaž in rokavic.

Popravila se točno izpolnijo.

Kupujte manufakturno blago v stari trgovini

Jože Ulaga

MARIBOR,

Tegethof-ova cesta

št. 21.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10

priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izveniški praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—6. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago omače hranilne nabiralnike.

Slovenci!

Vaša narodna dolžnost je, da kupujete vse manufakturno blago v trgovini, kjer je dobro in najceneje in taka je trgovska hiša na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastonj, blago proti povzetju in čez K 20.—franko po avstro-ogrskih deželah. 1

➔ Za nakup priporočamo tvrdko ➔

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg št. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7

Trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami priporočaj narodni trgovec

Vilko Weixl

Gornja gospodska ulica števil. 33.

Jakob Vezjak

krojaški mojster

Maribor, Šolska ulica

se priporoča v izdelovanje oblek po najnovejšem kroju. 12

Izdelovanje vsakovrstnih pletenin.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdela najboljšo opeko. Zaloga v Mariboru, pri kamnoseku Gajserju, Cesar-ska cesta. 13

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta števil. 5

Zastonj

se ne trži, ampak po zmerni ceni s tiskovinami za posojilnice, ki so pri ljubljanski ali celjski zvezi, za občinske urade, za krajne šolske svete in šolska vodstva, za odvetnike, notarje, trgovce obrtnike in zasebnike in vsa društva. Krasne diplome za častne ude, zavitke in pisma s tvrdko, vizitke, vabila za društvene veselice, lepake in letake izdeluje tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zastonj

se ne trži, pač pa po nizki ceni s trgovskimi knjigami, odjemalnimi knjižicami, papirnatimi vrečami, kredo, svinčniki, črnilom, peresi, tablicami, kartami za tombolo, lampijoni, papirnatimi krožniki in serviet, pismenim papirjem v mapicah in kasetah, albumi za fotografije in razglednice, spominskimi knjigami za gospodične, vsakovrstnimi razglednicami. :::

Zastonj

se ne trži, pa ugodno kupite podobice za molitvenike, slike v spomin na prvo sv. obhajilo, podobe sv. družine za steno z milo godbo po 15 K in 20 K, stenske slike papeža, cesarja, škofa, raznih svetnikov, rožne vence iz ribje kosti, lesa in kokosa, svetinje iz aluminija, ki nikdar ne rjavijo, škapulirje vsake vrste, križce stoječe, ki se rabijo pri bolnikih in križe viseče za steno. :::